

DALMINE PROTI KOMISIJI

SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (drugi senat)
z dne 8. julija 2004*

V zadevi T-50/00,

Dalmine SpA, s sedežem v Dalminu (Italija), ki jo zastopata M. Siragusa in F. Moretti, avocats, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožeča stranka,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopata M. Erhart in A. Whelan, zastopnika, skupaj z A. Dal Ferrom, avocat, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka,

zaradi razglasitve ničnosti Odločbe Komisije 2003/382/ES z dne 8. decembra 1999 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 Pogodbe ES (zadeva IV/E-1/35.860-B – Brezšivne jeklene cevi) (UL 2003, L 140, str. 1) ali, podredno, zaradi predloga za zmanjšanje globe, ki je bila naložena tožeči stranki,

* Jezik postopka: italijanščina.

SODIŠČE PRVE STOPNJE EVROPSKIH SKUPNOSTI (drugi senat),

v sestavi N. J. Forwood, predsednik, J. Pirrung in A. W. H. Meij, sodnika,
sodni tajnik: J. Plingers, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 19., 20. in 21. marca 2003

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje in postopek¹

- ¹ Ta zadeva se nanaša na Odločbo Komisije 2003/382/ES z dne 8. decembra 1999 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 Pogodbe ES (zadeva IV/E-1/35.860-B – Brezšivne jeklene cevi) (UL 2003, L 140, str. 1, v nadaljevanju: izpodbijana odločba).

[...]

¹ — Na tem mestu ni podano dejansko stanje spora. To je podano v točkah od 2 do 33 sodbe Sodišča prve stopnje z dne 8. julija 2004 v zadevi JFE Engineering in drugi proti Komisiji, T-67/00, T-68/00, T-71/00 in T-78/00, ZOdl., str. II-2501.

Postopek pred Sodiščem prve stopnje

- 34 Družbe Mannesmann, Corus, Dalmine, NKK Corp., Nippon, Kawasaki in Sumitomo so s sedmimi vlogami, ki so jih vložile v tajništvu Sodišča prve stopnje med 28. februarjem in 3. aprilom 2000, vložile tožbo zoper izpodbijano odločbo.
- 35 S sklepom z dne 18. junija 2002 je bilo po opredelitvi strank odločeno, da se v skladu s členom 50 Poslovnika Sodišča prve stopnje za namene ustnega postopka združi sedem zadev. Po tej združitvi so lahko v tajništvu Sodišča prve stopnje vse tožeče stranke v sedmih zadevah pregledale vse spise v zvezi s tem postopkom. Sprejeti so bili tudi ukrepi procesnega vodstva.
- 36 Po poročilu sodnika poročevalca je Sodišče prve stopnje (drugi senat) odločilo, da začne ustni postopek. Stranke so podale ustne navedbe in odgovorile na vprašanja, ki jih je zastavilo Sodišče prve stopnje na obravnavah 19., 20. in 21. marca 2003.

Predlogi strank

- 37 Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

- izpodbijano odločbo v celoti ali delno razglasi za nično;

- podredno, globo, ki ji je bila naložena, razglasi za nično oziroma jo zmanjša;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

38 Komisija Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

— tožbo v celoti zavrne;

— tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Predlog za razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe

39 Na obravnavi je družba Dalmine navedla, da zato, ker je v okviru ukrepov procesnega vodstva, ki jih je odredilo Sodišče prve stopnje, prejela nezaupni povzetek delov določenih listin v spisu, umika tožbeni razlog o zatrevanju kršitvi pravic obrambe zaradi zaupne obravnave navedenih listin na stopnji upravnega postopka.

1. Tožbeni razlog: bistvene kršitve upravnega postopka

Zakonitost vprašanj, ki jih je med preiskavo postavila Komisija

Trditve strank

40 Tožeča stranka meni, da ji je bila s tem, da ji je Komisija med preiskavo postavljala pristranska vprašanja, kršena pravica, da ni dolžna izpovedati zoper sebe. Namen teh

vprišanj naj bi bil, da se jo v nasprotju s sodno prakso Sodišča prisili k priznanju obstoja kršitve (sodba Sodišča z dne 18. oktobra 1989 v zadevi Orkem proti Komisiji, 374/87, Recueil, str. 3283, točki 34 in 35). Tožeča stranka meni, da je izpodbijano odločbo treba razglasiti za nično, ker temelji na odgovorih na sporna vprašanja.

- 41 Komisija naj bi 13. februarja in 22. aprila 1997 zaslišala tožečo stranko na podlagi člena 11(5) Uredbe št. 17. Komisija naj bi takrat poskušala družbo Dalmine napeljati k priznanju prisotnosti na nekaterih sestankih proizvajalk jeklenih cevi ter nezakonitega cilja teh sestankov, in sicer tako, da ji je natančno opredelila zadevna nedopustna ravnanja, zlasti sporazume o spoštovanju domačih trgov in cen, glede katerih naj bi morala priznati, da je pri njih sodelovala. Komisija naj bi od nje zlasti zahtevala, naj navede „sprejete odločitve [...], razdelitve trgov („sharing keys“), ki so jih obravnavali ali določili po geografskih območjih, in njihov čas veljavnosti, cene, ki so jih obravnavali ali določali po geografskih območjih, in njihov čas veljavnosti s tem, da določijo njihove vrste“. Komisija naj bi družbi Dalmine očitala zadržanost pri odgovorih na ta vprašanja.
- 42 Komisija naj bi 12. junija 1997 ponovno pozvala družbo Dalmine, naj predloži zahtevane informacije. Ker je menila, da so odgovori družbe Dalmine še vedno nepopolni, naj bi Komisija 6. oktobra 1997 sprejela odločbo, s katero je tožeči stranki naložila, naj predloži zahtevane informacije v roku tridesetih dni, ker ji bo sicer izrekla denarno kazen. Ta odločba, zoper katero je družba Dalmine vložila pritožbo (sklep Dalmine proti Komisiji, točka 7 zgoraj), naj bi družbi Dalmine povzročila škodo.
- 43 Komisija zanika, da bi družbi Dalmine postavljala taka vprašanja, ki bi jo lahko inkriminirala.

- 44 Komisija dalje opozarja, da se podjetja in podjetniška združenja prosto odločajo o tem, ali bodo odgovarjala na vprašanja, ki so jim postavljena na podlagi člena 11 Uredbe št. 17 (sodba Sodišča prve stopnje z dne 15. marca 2000 v zadevi Cimenteries CBR in drugi proti Komisiji, imenovana „Cement“, T-25/95, T-26/95, od T-30/95 do T-32/95, od T-34/95 do T-39/95, od T-42/95 do T-46/95, T-48/95, od T-50/95 do T-65/95, od T-68/95 do T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 in T-104/95, Recueil, str. II-491, točka 734). Člen 15(1)(b) Uredbe št. 17 določa možnost sankcije le, če podjetje predloži netočne podatke.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 45 V skladu s sodbo Orkem proti Komisiji, točka 40 zgoraj (točka 32), se ta tožbeni razlog nanaša na pravice obrambe podjetij (glej tudi sodbo Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji, točka 8 zgoraj, točka 63). Iz te sodne prakse izhaja, da se podjetju, ki prejme odločbo, s katero se zahtevajo informacije v smislu člena 11(5) Uredbe št. 17, prizna pravica do molka, če bi moralo pod grožnjo denarne kazni podati odgovore, ki bi lahko vsebovali priznanje obstoja kršitve, ki jo mora dokazati Komisija (zgoraj navedeni sodbi Orkem proti Komisiji, točka 35, in Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji, točka 67).
- 46 Vendar v skladu z ustaljeno sodno prakso po tem pravnem pravilu podjetja niso dolžna podati odgovorov na podlagi preproste zahteve za informacije v skladu s členom 11(1) Uredbe št. 17 in zato ne morejo trditi, da je bila s tem, da so prostovoljno odgovorila na tako zahtevo, kršena njihova pravica, da se niso dolžna inkriminirati (v tem smislu glej sodbo Cement, točka 44 zgoraj, točka 734).
- 47 Tudi če bi družba Dalmine v okviru tega postopka smela navajati trditve v zvezi z domnevno nedopustnostjo postavljenih vprašanj, čeprav v roku, ki ga določa

člen 230 ES, ni vložila dopustne tožbe zoper odločbo z dne 6. oktobra 1997 (v zvezi s tem glej sklep Dalmine proti Komisiji, točka 7 zgoraj, s katerim je bila tožba družbe Dalmine zoper zadevno odločbo z dne 6. oktobra 1997 zavrnjena kot nedopustna), v obravnavanem primeru zadošča ugotovitev, da je lahko v smislu sodbe Orkem proti Komisiji, točka 40 zgoraj, izpodbijana odločba glede tega nezakonita le, če so jo vprašanja, ki so bila predmet odločbe z dne 6. oktobra 1997, napeljala k priznanju obstoja kršitev, ki so navedene v izpodbijani odločbi. Čeprav je Komisija v prvi zahtevi z dne 22. aprila 1997 postavila vrsto vprašanj, so se samo vprašanja, ki jih je Komisija naslovila na družbo Dalmine z odločbo z dne 6. oktobra 1997, nanašala na predložitev povsem objektivnih listin in informacij in torej niso bila taka, da bi to lahko napeljala k priznanju obstoja kršitve.

- 48 V zvezi z vprašanji, ki so bila postavljena argentinskima družbama Techint Group in Siderca, ki jima je bila grožnja z denarno kaznijo naslovljena solidarno z družbo Dalmine, ker so te tri družbe predstavljale eno samo podjetje (uvodna izjava 13 in člen 2, drugi odstavek, odločbe z dne 6. oktobra 1997), je res, da je zadnja alineja vprašanja 2, ki je bilo tema družbama ponovno postavljeno z odločbo z dne 6. oktobra 1997 in je v prilogi k tej odločbi, podobna zadnji alineji vprašanj 1.6, 1.7 in 2.3, ki so bila postavljena družbi Mannesmann z odločbo z dne 15. maja 1998, in da je Sodišče prve stopnje na podlagi sodbe Orkem proti Komisiji, točka 40 zgoraj, navedeno alineo razglasilo za nično v sodbi Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji, točka 8 zgoraj.

- 49 Vendar je ne glede na dejstvo, da Komisija od družbe Dalmine kot pravne osebe ni neposredno zahtevala predložitve teh podatkov, treba poudariti, da se ta alineja vprašanja nanaša samo na razmerja med evropskimi proizvajalkami in proizvajalkami iz Latinske Amerike, to je na sklop sporazuma, zatrjevanega v OUK, ki pa v izpodbijani odločbi ni bil analiziran.

- 50 V teh okoliščinah je treba priznati, da ta vidik odločbe Komisije z dne 6. oktobra 1997 ni mogel napeljati družbe Dalmine, da bi se inkriminirala glede kršitve, ki jo pomeni

sporazum o razdelitvi trgov, ki so ga sklenile japonske in evropske proizvajalke in je naveden v členu 1 izpodbijane odločbe. Tako tudi če bi Komisija v zvezi s tem nezakonito postopala, to ni moglo imeti niti najmanjšega vpliva na vsebino izpodbijane odločbe, ki zato ni nezakonita.

- 51 Iz navedenega izhaja, da je treba ta tožbeni razlog zavrnuti.

Usklajenost med OUK in izpodbijano odločbo glede uveljavljanih dokazov

Trditve strank

- 52 Družba Dalmine opozarja, da je naloga Komisije, da družbe, ki jih obravnava, seznanj z vsemi listinami, na katerih temeljijo njeni očitki (*XXIII. poročilo o politiki konkurence*, str. 113 in 114). V obravnavanem primeru naj bi Komisija tako v OUK kot v izpodbijani odločbi navedla obremenilne dokaze, ki jih ni priložila k navedenemu OUK.

- 53 K OUK naj bi priložila naslednje listine:

— telefaks družbe Sumitomo z dne 12. januarja 1990, v OUK naveden v točki 70, v spisu Komisije je na strani 4785, v izpodbijani odločbi pa je naveden v uvodni izjavi 71;

— poročilo družbe Vallourec iz leta 1994, v OUK naveden v točki 119, v spisu Komisije je na strani 14617, v izpodbijani odločbi pa je naveden v uvodni izjavi 92.

- 54 Poleg tega naj bi bile v izpodbijani odločbi navedene določene listine, ki, čeprav so bile priložene k OUK, v njem niso bile omenjene. Šlo naj bi za zapisnike zaslišanj g. Benellija, g. Jachie in g. Ciocce z dne 2., 5. in 8. junija 1995, z dne 6. septembra 1995 in z dne 21. februarja 1996 (na strani 8220 c spisa in navedeni v uvodni izjavi 54 izpodbijane odločbe).
- 55 Ta odnos Komisije naj bi družbi Dalmine znatno otežil preučitev obremenilnih dokazov. Medtem ko se izpodbijana odločba nanaša na listine s številko, pod katero so bile vpisane, naj bi bila OUK in spis, ki ga je smela preučiti v prostorih Komisije, urejena drugače. Komisija naj bi s tem nepopravljivo posegla v pravice obrambe, kar naj bi samo po sebi upravičevalo razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe. Družba Dalmine podredno navaja, da je treba obravnavane obremenilne dokaze izločiti iz obravnave in torej preveriti zakonitost izpodbijane odločbe brez upoštevanja teh dokazov (sodba Sodišča prve stopnje z dne 29. junija 1995 v zadevi Solvay proti Komisiji, T-30/91, Recueil, str. II-1775, točka 98).
- 56 Komisija opozarja, da je bilo družbi Dalmine omogočeno, da pregleda vse listine, ki so bile navedene v OUK ali v njegovih prilogah, 3. marca 1999, ko je vpogledala v spis. Zato naj bi bila kakršnakoli kršitev pravic obrambe izključena (sodba Cement, točka 44 zgoraj, točka 144).
- 57 Sicer pa Komisija pojasnjuje, da je listina s strani 8220 c upravnega spisa navedena v točki 46 OUK.

58 Končno listine, ki so bile priložene k OUK, vendar niso bile omenjene v njegovem besedilu, „[izpodbijana] odločba proti tožeči stranki lahko vsebuje, če je tožeča stranka iz OUK lahko razumno sklepala, kakšne zaključke je nameravala Komisija iz njih sprejeti“ (sodba Cement, točka 44 zgoraj, točka 323).

Presoja Sodišča prve stopnje

59 Komisija je, da bi zadevnim podjetjem in podjetniškim združenjem omogočila uspešno obrambo zoper očitke, ki so bili proti njim navedeni v OUK, tem dolžna omogočiti vpogled v celotni spis o preiskavi, razen v listine, ki vsebujejo tajne podatke o drugih podjetjih ali druge zaupne podatke, in v notranje dokumente Komisije (sodba Cement, točka 44 zgoraj, točka 144).

60 Vendar okoliščina, da je listina omenjena v OUK, ni pa mu priložena, načeloma ne pomeni kršitve pravic obrambe, če lahko naslovniki zadevnega obvestila to listino vpogledajo, preden morajo nanj odgovoriti.

61 V zvezi z listinama, ki sta bili navedeni v OUK, nista pa mu bili priloženi, Komisija v obravnavanem primeru poudarja, ne da bi družba Dalmine temu oporekala, da ju je slednja vpogledala 3. marca 1999.

62 V zvezi s trditvijo, da je v obravnavanem primeru način organizacije vpogleda v spis otežil prepoznavo teh dveh listin, zadošča navedba, da zatrjevana otežitev v obravnavanem primeru ni vplivala na obrambo družbe Dalmine, saj je ta v repliki potrdila, da se je s tema listinama lahko seznanila, ko je vpogledala v spis Komisije.

- 63 V vsakem primeru sta zadevni listini v OUK in v izpodbijani odločbi uporabljeni pri opisu splošnejših okoliščin in ne pri opisu posebne narave kršitev iz izpodbijane odločbe, tako da na njeno utemeljenost nikakor ne vpliva dejstvo, da v izpodbijani odločbi ni bilo navedeno napotilo na vsako izmed njiju. Telefaks družbe Sumitomo z dne 12. januarja 1990 je namreč naveden v delu, ki ga vsebujeta obe listini, in se nanaša na opis Evropsko-japonskega kluba, ki se nanaša na „posebne trge“, to je na trge tretjih držav. V poročilu družbe Vallourec iz leta 1994 pa je v opombi pod črto (opomba št. 65 v OUK in opomba št. 30 izpodbijane odločbe) na kratko omenjeno, da se potrdi dejstvo, ki ga družba Dalmine ni izpodbijala, in sicer, da je „22. februarja 1994 družba Valtubes (hčerinska družba družbe Vallourec) prevzela nadzor nad škotskimi objekti [družbe Corus], ki so specializirani za termično obdelavo in za vrezovanje navojev VAM, in ustanovila družbo Tubular Industries Scotland Ltd (TISL), vodilno na trgu Severnega morja za dobavo cevi s standardnimi ali nadstandardnimi navoji“.
- 64 Glede listin, ki so bile priložene k OUK, vendar naj v njem ne bi bile omenjene, in so zapisniki zaslišanj g. Benellija, g. Jachie in g. Cioce, zadošča navedba, da se tako OUK kot izpodbijana odločba sklicujeta na pričanja „več direktorjev družbe Dalmine“ (glej točko 46 OUK in uvodno izjavo 54 izpodbijane odločbe) in v celoti vsebujeta samo izpovedbo g. Biasizza (glej točko 58 OUK in uvodno izjavo 64 izpodbijane odločbe). Zato je treba poudariti, da se je Komisija v OUK sklicevala na te listine, in ugotoviti, da so ta sklicevanja v obravnavanem primeru glede na to, kako jih je Komisija uporabila pozneje v izpodbijani odločbi, družbi Dalmine omogočila uspešno obrambo glede tega v upravnem postopku.
- 65 V teh okoliščinah je treba ta tožbeni razlog zavrnuti.

Dopustnost določenih dokazov

- 66 Družba Dalmine navaja, da določene listine, na katere se je, ne da bi upoštevala pravice obrambe, sklicevala Komisija, niso dopustne kot dokazi. Meni, da bi morala

biti izpodbijana odločba zaradi nepravilne uporabe teh listin razglašena za nično. Podredno navaja, da bi morale biti te listine izločene iz obravnave in da bi bilo treba zakonitost izpodbijane odločbe presojati brez upoštevanja teh listin.

Dokument Delitveni ključ

— Trditve strank

- 67 Po navedbah tožeče stranke naj bi bil dokument Delitveni ključ nedopusten kot dokaz za kršitve iz členov 1 in 2 izpodbijane odločbe, ker Komisija ni razkrila identitete avtorja tega dokumenta niti njegovega izvora. Brez takih podatkov pa bi bilo treba verodostojnost in dokazno moč tega obremenilnega dokaza obravnavati previdno.
- 68 Poleg tega naj bi izpodbijana odločba v uvodni izjavi 85 dopuščala mnenje, da se avtor tega dokumenta ni udeležil sestanka v Tokiu 5. novembra 1993, čeprav se na ta dokument sklicuje kot na dokaz o sporazumu o spoštovanju trgov, ki naj bi ga takrat sklenili. Družba Dalmine meni, da v takih okoliščinah njen zagovor zoper ta dokaz ni mogoč.
- 69 Komisija odgovarja, da za izvajanje pravic obrambe tožeče stranke ni nujno potrebno, da razkrije identiteto osebe, ki ji je izročila dokument Delitveni ključ.

- 70 Poleg tega opozarja, da ni dolžna razkriti identitete svojega informatorja. V zvezi s tem se sklicuje na točko II Obvestila Komisije 97/C 23/03 o notranjem poslovniku za obravnavanje zahtev po vpogledu v spis v zadevah iz členov [81] in [82] Pogodbe ES, členov 65 in 66 ESPJ in Uredbe Sveta (EGS) št. 4064/89 (UL 1997, C 23, str. 3, v nadaljevanju: obvestilo o vpogledu v spis).
- 71 Poleg tega je v spisu več dokazov, zlasti tistih, ki so naštetih v uvodnih izjavah 121 in 122 izpodbijane odločbe, ki potrjujejo vsebino dokumenta Delitveni ključ.

— Presoja Sodišča prve stopnje

- 72 V pravu Skupnosti prevladuje načelo proste presoje dokazov in edino upoštevno merilo za presojanje predloženih dokazov je njihova verodostojnost (sklepni predlogi sodnika Vesterdorfa, ki je opravljal funkcijo generalnega pravobranilca v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Sodišča prve stopnje z dne 24. oktobra 1991 v zadevi Rhône-Poulenc proti Komisiji, T-1/89, Recueil, str. II-867, II-869; v tem smislu glej tudi sodbo Sodišča z dne 23. marca 2000 v zadevi Met-Trans in Sagpol, C-310/98 in C-406/98, Recueil, str. I-1797, točka 29, in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 7. novembra 2002 v zadevi Vela in Tecnagrind proti Komisiji, T-141/99, T-142/99, T-150/99 in T-151/99, Recueil, str. II-4547, točka 223). Lahko pa je celo nujno potrebno, da Komisija zaščiti anonimnost informatorjev (v tem smislu glej sodbo Sodišča z dne 7. novembra 1985 v zadevi Adams proti Komisiji, 145/83, Recueil, str. 3539, točka 34) in ji samo zaradi tega ni treba umakniti dokaza, ki ga ima.
- 73 Iz tega izhaja, da čeprav se trditve družbe Dalmine in s tem dokazna moč dokumenta Delitveni ključ lahko upoštevajo pri presoji verodostojnosti, tega ni mogoče šteti za nedopusten dokaz, ki ga je treba izločiti iz spisa.

Zapisniki zaslišanj nekdanjih vodij družbe Dalmine

— Trditve strank

- 74 Družba Dalmine nasprotuje uporabi izjav, ki so jih v okviru kazenskega postopka dali državnemu tožilcu iz Bergama (Italija) nekateri njeni nekdanji vodje.
- 75 Prvič, Komisija naj bi hudo posegla v pravice obrambe s tem, da družbi Dalmine ni pravočasno sporočila, da ima te zaupne izjave. Potem ko je Komisija 16. januarja 1996 pri Autorità garante della Concorrenza e del Mercato (nacionalni organ, ki je v Italiji zadolžen za konkurenco, v nadaljevanju: organ za konkurenco) zaprosila za posredovanje teh listin, naj bi dejansko čakala 3 leta, preden jih je skupaj z OUK posredovala družbi Dalmine. Družba Dalmine meni, da ji je bila s tem, da ni vedela za morebitno uporabo teh listin, odvzeta možnost obrambe.
- 76 Drugič, družba Dalmine očita Komisiji, da je hudo kršila postopkovna pravila s tem, da je uporabila izjave, ki so bile dane v kazenskem postopku, ki je bil povsem ločen od preiskave, za katero je bila zadolžena Komisija. Ta naj ne bi bila upravičena sklicevati se na izjave, ki niso povezane z zadevo, v okviru katere so bile zbrane.
- 77 V zvezi s tem je družba Dalmine na obravnavi navedla, da naj bi bile v skladu s sodno prakso Sodišča, zlasti s sodbo z dne 16. julija 1992 v zadevi Asociación Española de Banca Privada in drugi, tako imenovani „Španske banke“ (C-67/91, Recueil, str. I-4785, točka 35 in naslednje), kršene pravice do poslovne skrivnosti in pravice obrambe podjetja, če bi se v breme tega podjetja nacionalni organ pri nacionalnem

postopku moral sklicevati na dokaze, ki jih je pridobil v preiskavi, ki je imela drugačen namen kot navedeni postopek. To načelo bi bilo torej treba uporabiti po analogiji v obravnavani zadevi, ker je Komisija uporabila dokaze, ki so bili zbrani v okviru kazenske preiskave na nacionalni ravni.

78 Tretjič, zaradi okoliščin, v katerih so nekdanji vodje, ki so se nameravali braniti proti obtožbam glede korupcije, podali zadevne izjave, naj bi bila vprašljiva njihova dokazna vrednost. Njihove izjave v zvezi z obstojem nedopustnega sporazuma zlasti zato, ker drugače kot priče osebe v takem položaju niso dolžne govoriti resnice, niso niti zanesljive niti utemeljene.

79 Komisija te trditve zavrača.

80 Najprej opozarja, da je sporne zapisnike pridobila povsem zakonito, v soglasju z organom za konkurenco in z izrecnim dovoljenjem pristojnih namestnikov tožilcev (priloga 15 k OUK, stran 8220 c 1, in priloga 1). V zvezi s tem naj se družba Dalmine ne bi sklicevala na nobeno pravno podlago, ki bi ji dajala pravico do obveščeniosti o tem, da je Komisija imela na voljo te zapisnike pred pripravo OUK. Tudi če bi imela tako pravico, neupoštevanje te pravice ne bi vplivalo na pravice obrambe.

81 Komisija je na obravnavi navedla, da ji je zapisnike izjav, ki so jih nekdanji vodje družbe Dalmine dali italijanskemu državnemu tožilcu, posredoval organ za konkurenco, ki naj bi jih prejel od državnega tožilstva. To, da so italijanski organi posredovali izjave, naj bi bilo pravilno in zato naj njihova uporaba s strani Komisije ne bi bila v ničemer nezakonita.

- 82 Komisija na koncu meni, da sporni zapisniki vsebujejo indice, ki so skupaj s podatki, ki jih je sicer imela na voljo, prepričljivi.

— Presoja Sodišča prve stopnje

- 83 Kot je Komisija pravilno navedla, je treba najprej ugotoviti, da se družba Dalmine ne sklicuje na nobeno pravno podlago, ki bi ji dajala pravico, da bi bila pred prejemom OUK obveščena o tem, da je Komisija imela zapisnike izjav, ki so jih nekateri njeni nekdanji vodje dali državnemu tožilcu v Bergamu. Tako je treba ugotoviti, da na stopnji, ko Komisija od družb, za katere je sumila, da so sodelovale pri kršitvi, zahteva informacije, ni njena dolžnost, da navede, katere dokaze že ima. Sporočitev teh podatkov bi lahko glede na okoliščine primera škodovala učinkovitosti preiskave Komisije, ker bi zadevne družbe lahko izvedele, s katerimi podatki je Komisija že seznanjena in katere podatke je torej še mogoče skrivati.
- 84 V zvezi s trditvijo družbe Dalmine o zatrevani kršitvi postopkovnih pravil, ki jo utemeljuje na analogiji s sodno prakso Sodišča, zlasti s sodbo Španske banke, točka 77 zgoraj, je treba poudariti, da se ta sodna praksa nanaša na podatke, ki jih uporabljajo nacionalni organi, zbrala pa jih je Komisija na podlagi člena 11 Uredbe št. 17. Ta položaj izrecno ureja člen 20 Uredbe št. 17.
- 85 Iz besedila člena 20 Uredbe št. 17 in navedene sodne prakse izhaja, da pri ugotavljanju zakonitosti posredovanja podatkov, ki jih je na podlagi Uredbe št. 17 zbrala Komisija in jih je posredovala nacionalnim organom, in pri ugotavljanju zakonitosti prepovedi, izrečene nacionalnim organom, da te podatke neposredno uporabijo kot dokaze, velja pravo Skupnosti.

- 86 Vendar sta zakonitost posredovanja podatkov, ki so bili zbrani na podlagi uporabe nacionalnega kazenskega prava in sta jih nacionalni državni tožilec ali za konkurenco pristojni nacionalni organ posredovala Komisiji, in zakonitost njihove poznejše uporabe Komisije načeloma vprašani, za kateri velja nacionalno pravo o izvajanju preiskav, ki jih opravljajo navedeni nacionalni organi, in pri sodnih postopkih nacionalno pravo, ki ureja pristojnost nacionalnih sodišč. V okviru tožbe, ki je vložena na podlagi člena 230 ES, sodišče Skupnosti namreč glede na nacionalno pravo ni pristojno za nadzor nad zakonitostjo akta, ki ga je izdal nacionalni organ (glej po analogiji sodbi Sodišča z dne 3. decembra 1992 v zadevi Oleificio Borelli proti Komisiji, C-97/91, Recueil, str. I-6313, točka 9, in Sodišča prve stopnje z dne 15. decembra 1999 v zadevi Kesko proti Komisiji, T-22/97, Recueil, str. II-3775, točka 83).
- 87 V obravnavanem primeru družba Dalmine navaja samo, da se namen preiskave, v okviru katere so bile podane sporne izjave, razlikuje od namena preiskave Komisije. Iz njenih trditev ne izhaja, da bi bil pred pristojnim italijanskim sodiščem sprožen postopek zaradi ugotovitve zakonitosti posredovanja in uporabe spornih zapisnikov na ravni Skupnosti. V nobenem primeru pa ni navedla nobenih dokazov, s katerimi bi lahko izkazala, da je bila ta uporaba v nasprotju z upoštevnimi določbami italijanskega prava.
- 88 Poudariti je treba tudi, da sodna praksa, na katero se sklicuje družba Dalmine, temelji na potrebi, da se zavarujejo pravice do obrambe in poklicne skrivnosti podjetij, ki predložijo podatke, ki jih v okviru posebne preiskave, katere cilj je podjetjem znan, zahteva Komisija na podlagi člena 11 Uredbe št. 17 (sodba Španske banke, točka 77 zgoraj, točke od 36 do 38). V obravnavanem primeru se torej sporni zapisniki nanašajo na izjave, ki so jih v svojem imenu, in ne v imenu družbe, podali nekdanji vodje družbe Dalmine.
- 89 Ugotoviti je treba, da dejstvo, da je Komisija proti družbi Dalmine uporabila te dokaze, ni moglo škodovati pravicam obrambe ali pravici do poklicne skrivnosti ali celo zasebnemu življenju oseb, ki so podale te izjave, ker se ta postopek nikakor ne nanaša na njih.

90 V preostalem delu se trditve družbe Dalmine nanašajo le na verodostojnost in torej na dokazno moč izpovedb njenih direktorjev, ne pa na to, ali so ti dokazi v tem postopku dopustni. Zato te trditve niso bistveno pomembne v okviru tega tožbenega razloga.

91 Glede na zgoraj navedeno je treba ta tožbeni razlog zavrnuti.

Zakonitost odločbe Komisije o preiskavi z dne 25. novembra 1994

Trditve strank

92 Družba Dalmine izpodbija zakonitost odločbe Komisije z dne 25. novembra 1994, ki je bila izdana na podlagi člena 14(3) Uredbe št. 17 in ni bila naslovljena nanjo. S to odločbo naj bi Komisija odredila preiskave pri določenih podjetjih glede obstoja usklajevalnih sporazumov, ki jih prepoveduje člen 81 ES ali člen 53 Sporazuma EGP. Komisija naj bi proti družbi Dalmine uporabila nekatere listine, ki jih je pridobila v preiskavah, opravljenih na podlagi te odločbe.

93 Ta tožbeni razlog je oblikovan v dveh delih.

94 Prvič, družba Dalmine meni, da je Komisija z odločbo z dne 25. novembra 1994 nedopustno razširila področje preiskave, glede katere jo je Nadzorni organ EFTE zaprosil za sodelovanje. Opozarja, da je Nadzorni organ EFTE z dopisom z dne 17. novembra 1994 Komisijo zaprosil, naj opravi določene preiskave v zvezi z morebitnimi kršitvami člena 56 Sporazuma EGP glede jeklenih cevi, ki se na

Norveškem uporabljajo v naftni industriji na morju. Družba Dalmine poudarja, da ta prošnja ni omenjala obstoja kršitev pravil Skupnosti o konkurenci.

- 95 Družba Dalmine navaja, da bi morala Komisija upoštevati vsebino prošnje Nadzornega organa EFTE, dokler ta ni sklenil, da ni bila podana kršitev Sporazuma EGP in da obstaja možnost, da je prizadeta trgovina znotraj Skupnosti. Kljub temu naj bi se Komisija 25. novembra 1994 odločila, da razširi svojo preiskavo na kršitev člena 81 ES. Družba Dalmine zatrjuje, da ta odločba krši pravice obrambe, da je bila izdana na podlagi zlorabe pooblastil in da so z njo kršena postopkovna pravila iz člena 8(3) Protokola 23 Sporazuma EGP.
- 96 Drugič, družba Dalmine očita Komisiji, da nanjo ni naslovila odločbe z dne 25. novembra 1994. Navaja, da je Nadzorni organ EFTE z dopisom z dne 17. novembra 1994 Komisijo obvestil, da sumi, da je družba Dalmine sodelovala pri omejevalnem sporazumu na norveškem trgu. Komisija naj kljub temu družbe Dalmine ne bi uvrstila med naslovnice odločbe z dne 25. novembra 1994.
- 97 S to opustitvijo naj bi torej prizadela pravice obrambe družbe Dalmine. Ta meni, da bi jo Komisija morala opozoriti o morebitni nezakonnosti njenega ravnanja že 25. novembra 1994. Oseba, ki se jo sumi, naj bi namreč imela pravico, da se jo o tem obvesti. Čeprav je Komisija prvo preiskavo pri družbi Dalmine opravila 13. februarja 1997, naj bi kljub temu čakala do 11. maja 1999, da ji posreduje listine, ki so ji bile na voljo že od decembra 1994.
- 98 Taka opustitev naj bi bila tudi diskriminatorna. Družba Dalmine namreč opozarja, da bi imela, če bi Komisija nanjo naslovila odločbo z dne 25. novembra 1994, tako kot druge naslovnice te odločbe že takrat možnost prenehati ravnanja, ki so ji očitana.

99 Zato bi bilo treba izpodbijano odločbo razglasiti za nično. Podredno bi bilo treba listine, ki jih je Nadzorni organ EFTE posredoval Komisiji, izvzeti iz obravnave in zakonitost izpodbijane odločbe presojati brez njih. Na koncu družba Dalmine meni, da bi bilo treba za dan prenehanja kršitve določiti 25. novembra 1994, ki je dan, ko bi jo Komisija morala obvestiti o tem, da proti njej obstaja sum.

100 Komisija te očitke zavrača.

101 Prvič, zavrača trditve, da naj bi bile njene pristojnosti glede preiskave omejene z vsebino prošnje, ki jo je nanjo naslovil Nadzorni organ EFTE. Opozarja, da bi preiskave lahko uvedla po uradni dolžnosti. *A fortiori* meni, da lahko postopa po uradni dolžnosti, ko prejme informacije od Nadzornega organa EFTE. Ta naj ne bi mogel preprečiti ali omejiti te pristojnosti. Ko se je Komisija odločila, da bo opravila preiskavo, naj ne bi mogla vedeti, ali bodo izsledki njene preiskave primerni za namene člena 53 Sporazuma EGP ali člena 81 ES, ki sta določbi, ki se uporabljata takrat, kadar omejevalni sporazum med podjetji prizadene trgovino znotraj Skupnosti.

102 Drugič, Komisija navaja, da je bila družba Dalmine v drugačnem položaju kot naslovnice odločbe z dne 25. novembra 1994. Ko se je izkazalo, da je bila družba Dalmine vključena v omejevalni sporazum, naj bi se Komisija odločila, da pri njej opravi preiskave, in takrat naj bi ji omogočila vpogled v spis.

Presoja Sodišča prve stopnje

103 V zvezi s trditvijo družbe Dalmine o prvem delu tega tožbenega razloga, da naj bi Komisija nedopustno razširila področje preiskave, glede katere jo je Nadzorni organ

EFTE zaprosil za sodelovanje, je treba najprej opozoriti, da se je Sodišče v mnenju z dne 10. aprila 1992 (1/92, Recueil, str. I-2821) izreklo, da so določbe Sporazuma EGP, ki so mu bile predložene, zlasti člen 56 o delitvi pristojnosti v zadevah konkurence med Nadzornim organom EFTE in Komisijo, v skladu s Pogodbo ES.

- 104 Da je v zvezi s členom 56 Sporazuma EGP prišlo do takega sklepa, je Sodišče zlasti v točkah 40 in 41 navedenega mnenja navedlo, da pristojnost Skupnosti za sklepanje mednarodnih sporazumov na področju konkurence nujno zajema možnost sprejemanja pogodbenih pravil o delitvi pristojnosti pogodbenih strank na področju konkurence, če ta pravila ne spreminjajo narave pristojnosti Skupnosti in njenih institucij, kot jih določa Pogodba.
- 105 Iz mnenja 1/92 torej izhaja, da člen 56 Sporazuma EGP ne spreminja narave pristojnosti Skupnosti, ki jih Pogodba ES določa na področju konkurence.
- 106 V zvezi s tem tako iz samega besedila člena 56 Sporazuma EGP kot iz natančnega opisa te določbe v uvodnem delu mnenja 1/92, v delu z naslovom „Izvleček zahteve Komisije“, izhaja, da vse zadeve, za katere je bila pristojna Skupnost v zadevah konkurence pred začetkom veljavnosti Sporazuma EGP, ostanejo po začetku njegove veljavnosti v izključni pristojnosti Komisije. Vse zadeve, v katerih je prizadeta trgovina med državami članicami Evropske skupnosti, tako še naprej sodijo v pristojnost Komisije, ne glede na to, ali je prizadeta trgovina med Skupnostjo in državami EFTE in/ali med samimi državami EFTE.

- 107 Glede na zgoraj navedeno je treba ugotoviti, da določb Sporazuma EGP ni mogoče razlagati tako, da bi Komisiji, čeprav začasno, odvzel njeno pristojnost, da uporabi člen 81 ES za protikonkurenčni sporazum, ki vpliva na trgovino med državami članicami Skupnosti.
- 108 V obravnavanem primeru je treba torej ugotoviti, da se je Komisija v odločbi z dne 25. novembra 1994, s katero je uvedla preiskavo v sektorju jeklenih cevi, sklicevala zlasti na člen 81 ES in Uredbo št. 17 kot pravno podlago. Pri tej preiskavi je izvrševala pristojnosti, ki ji jih določa Uredba št. 17 za zbiranje dokazov, na katere se sklicuje v izpodbijani odločbi, in je, končno, v členih 1 in 2 navedene odločbe kršitvene sporazume sankcionirala izključno na podlagi člena 81 ES.
- 109 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba prvi del tega tožbenega razloga zavrni.
- 110 V zvezi z drugim delom tega tožbenega razloga je treba ugotoviti, da v pravu Skupnosti ne obstaja pravica do obveščenosti o stanju upravnega postopka pred uradno izdajo obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah. Stališče družbe Dalmine bi, če bi bilo sprejeto, uvedlo pravico do obveščenosti o preiskavi v okoliščinah, v katerih obstajajo sumi glede kakega podjetja, kar bi lahko močno oviralo delo Komisije.
- 111 V zvezi s trditvijo o domnevni diskriminaciji, da torej družba Dalmine ni imela možnosti, da bi pravočasno prenehala očitane ji kršitve, je treba v zvezi s kršitvijo iz člena 1 izpodbijane odločbe ugotoviti, da je Komisija štela, da je kršitev obstajala samo do 1. januarja 1995 (glej točko 317 in spodaj navedene točke ter sodbi Sodišča prve stopnje z istega dne v zadevi JFE Engineering in drugi proti Komisiji, T-67/00, T-68/00, T-71/00 in T-78/00, in v zadevi Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji,

T-44/00, Recueil, str. II-2223). Ker je bila torej preiskava v prostorih naslovnih odločbe z dne 25. novembra 1994 opravljena 1. in 2. decembra 1994 (glej uvodno izjavo 1 izpodbijane odločbe), je treba ugotoviti, da bi bila družba Dalmine obveščena o preiskavi samo en mesec pred koncem obdobja kršitve, ki se ji očita, ali celo po njem, če se glede trajanja kršitve upoštevajo zgoraj navedene sodbe.

- 112 V teh okoliščinah bi bilo, tudi če bi se družba Dalmine takoj odločila, da preneha kršitveno ravnanje, nemogoče ustaviti protikonkurenčne učinke sporazuma o razdelitvi trgov pred koncem obdobja trajanja kršitve in zato nemogoče zmanjšati njeno trajanje. Zato je glede kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe ta trditev družbe Dalmine brezpredmetna.
- 113 V zvezi s kršitvijo iz člena 2 izpodbijane odločbe zadošča ugotovitev, da sta družbi Dalmine in Vallourec prekinili izvajanje svoje pogodbe o dobavi šele po prejemu OUK, to je po januarju 1999, medtem ko je bila prva preiskava v prostorih družbe Dalmine opravljena februarja 1997. Ugotoviti je treba, da zato, ker družba Dalmine februarja 1997 ni sprejela ukrepov za prenehanje ravnanja, ki je pomenilo to kršitev, ni nobenega razloga za domnevo, da bi to storila po morebitni preiskavi decembra 1994.
- 114 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba ta tožbeni razlog v celoti zavrniti.

Vpogled v spis

Trditve strank

- 115 Družba Dalmine zatrjuje, da ni imela vpogleda v celoten spis. Komisija naj bi ji kljub njeni prošnji zavrnila, da se seznanj z listinami, ki jih je posredoval Nadzorni organ

EFTE. Komisija naj bi se sklicevala na to, da je šlo za notranje dokumente, in ni ponudila nikakršnih pojasnil oziroma ni preučila njihove vsebine, zlasti pa ni razlikovala med listinami, ki vsebujejo mnenje Nadzornega organa EFTE, in listinami, ki jih je ta le zbral, kot bi morala storiti v skladu z opombo pod črto št. 19 obvestila o vpogledu v spis. Družba Dalmine tako meni, da ji je bila s tem morda odvzeta možnost vpogleda v določene obremenilne dokaze, ki bi lahko bili v spisu Nadzornega organa EFTE.

- 116 Sicer pa družba Dalmine Komisiji očita, da ji v spisu ni označila listin, ki jih je pridobila ob preiskavah, ki so bile odrejene z odločbo z dne 25. novembra 1994, čeprav bi lahko šlo za obremenilne dokaze (uvodna izjava 53 izpodbijane odločbe).
- 117 Komisija v odgovor na te očitke odgovarja, da med upravnim postopkom ni dolžna obveščati podjetij o listinah, ki jih ni v njenem preiskovalnem spisu in ki jih ne namerava uporabiti proti zadevnim strankam v svoji končni odločbi (sodba Cement, točka 44 zgoraj, točka 383). Poleg tega še opozarja, da med upravnim postopkom ni dolžna omogočiti vpogleda v notranje dokumente.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 118 Točka II A 2 obvestila o vpogledu v spis določa:

„Da bi se poenostavila uprava in se povečala njena učinkovitost, bodo notranji dokumenti poslej uvrščeni v zbirko notranjih dokumentov v zvezi z zadevami, ki se preiskujejo (brez vpogleda), ki vsebuje vse notranje dokumente po kronološkem

vrstnem redu. Ta uvrstitev bo opravljena pod nadzorom pooblaščenca za zaslihanje, ki lahko, če je potrebno, potrdi, da so v njej zbrane listine ‚notranji dokumenti‘.

Notranji dokumenti so na primer:

[...]

c) dopisi z drugimi javnimi organi v zvezi z zadevo (¹⁹);

[...]“

¹¹⁹ V opombi pod črto št. 19 obvestila o vpogledu v spis, na katero se sklicuje družba Dalmine, je pojasnjeno:

„Varovati je treba zaupnost listin, ki jih posredujejo javni organi; to pravilo ne velja le za listine organov, ki so pristojni na področju konkurence, ampak tudi za listine drugih javnih organov države članice ali tretje države. [...] Vendar je treba razlikovati med stališči ali komentarji teh drugih javnih organov, za katere velja absolutna zaščita, in konkretnimi listinami, ki so jih lahko posredovali, za katere izjema ne velja. [...]“

- 120 Ugotoviti je treba, da iz besedila točke II A 2 Obvestila o vpogledu v spis izhaja, da nadzor pooblaščenca za zaslišanje pri ugotavljanju, ali so listine, ki so v spisu, notranji dokumenti, ni sistematična stopnja v upravnem postopku. Ker „lahko“ pooblaščenec za zaslišanje v skladu z določbo navedene točke opravi tako presojo, „če je to potrebno“, je zato treba sklepati, da njegov poseg, če opredelitev določenih listin za „notranje dokumente“ ni vprašljiva, ne bo potreben. Poleg tega bi morala družba Dalmine pozvati pooblaščenca za zaslišanje, naj preveri, ali imajo značaj notranjih dokumentov listine, ki jih je Komisiji posredoval in opredelil za take Nadzorni organ EFTE.
- 121 V odgovor na pisno vprašanje Sodišča prve stopnje za predložitev vseh dopisov med Komisijo in družbo Dalmine v zvezi z vpogledom v notranje dokumente sta obe stranki dostavili dopis družbe Dalmine z dne 7. junija 1999. V tem dopisu je družba Dalmine zlasti potrdila, da ni mogla ugotoviti, katere listine je zbral Nadzorni organ EFTE in jih nato poslal Komisiji. Od Komisije je zahtevala, naj ji posreduje te dokaze, da bo imela vpogled v celoten spis njene zadeve. Vsekakor družba Dalmine v dopisu z dne 7. junija 1999 ni zahtevala, naj pooblaščenec za zaslišanje preveri morebitno notranjo naravo listin, ki so bile tako posredovane Komisiji.
- 122 Komisija je, med drugim, predložila dopis, ki ga je poslala družbi Dalmine 11. maja 1999 in h kateremu je priložila odločbo Nadzornega organa EFTE z dne 25. novembra 1994, ki je od Komisije zahteval, naj v skladu s členom 8(3) Protokola št. 23 Sporazuma EGP opravi preiskavo na ozemlju Skupnosti, in odločbe Komisije, da v skladu s členom 14(3) Uredbe št. 17 dejansko opravi take preiskave.
- 123 Komisija je v odgovor na drugo vprašanje Sodišča prve stopnje pojasnila, da so bile listine, ki jih je prejela od Nadzornega organa EFTE, vložene v upravni spis in so v

njem na straneh od 1 do 350 pod naslovom „Notranji dokumenti, vpogled prepovedan“. Nesporno je torej, da je družba Dalmine, kot druge naslovnice OUK, vpogledala v upravni spis Komisije med 11. februarjem in 20. aprilom 1999. Iz navedenega izhaja, da je lahko ugotovila, da je bilo v spisu 350 strani notranjih dokumentov, v katere Komisija ni dovolila vpogleda, in zato tega, da ni vložila zahteve za preverjanje, ali imajo značaj notranjih dokumentov, ni mogoče pripisati dejstvu, da ni vedela, da obstajajo.

- 124 V tej zvezi okoliščina, da so te listine listine Nadzornega organa EFTE, ki so bile Komisiji posredovane pozneje, in ne notranji dokumenti Komisije, kot je družba Dalmine lahko domnevala pred prejemom dopisa z dne 11. maja 1999, ni pomembna v okviru preizkusa tega tožbenega razloga. Iz opombe pod črto št. 19 obvestila o vpogledu v spis namreč izhaja, da morajo biti notranji dokumenti, prejeti od drugih javnih organov, tako tistih iz Skupnosti kot tudi zunaj Skupnosti, enako zaščiteni kot notranji dokumenti Komisije.
- 125 Vsekakor je treba navesti, da je Sodišče prve stopnje v okviru ukrepov procesnega vodstva od Komisije zahtevalo, naj predloži seznam, v katerem je navedena vsebina strani od 1 do 350 njenega upravnega spisa. Iz tega seznama tako izhaja, da so vse zadevne listine nedvomno notranji dokumenti, tako da dejstvo, da pooblaščenec za zaslišanje ni izvedel preverjanja, vsekakor ni moglo vplivati na zmožnost družbe Dalmine, da se brani, in zato ni kršilo njenih pravic obrambe.
- 126 Navsezadnje je glede očitka družbe Dalmine, da ni mogla prepoznati med preiskavo pridobljenih obremenilnih listin, zadošča opozorilo, da je imela družba Dalmine vpogled v celoten upravni spis. Ker ni več dvoma o zakonitosti preiskav (glej točke od 103 do 114 zgoraj), ta težava, ki jo navaja družba Dalmine, tudi če bi bila resnična, ni mogla vplivati na njene pravice obrambe. Sicer pa družba Dalmine, razen vprašanja o zakonitosti pridobitve zadevnih listin, ni navedla, v čem bi način pridobitve listin lahko prizadel njene pravice.

127 Glede na zgoraj navedeno je treba ta tožbeni razlog zavrniti.

2. Materialnopravni tožbeni razlogi

Odvečni razlogi izpodbijane odločbe

Trditve strank

128 Družba Dalmine izpodbija odločitev Komisije, da je v izpodbijani odločbi navedla določena dejstva, ki bi ji, čeprav nimajo zveze z navedenimi kršitvami, lahko škodovala. Opozarja, da ugotovitve glede omejevalnih sporazumov za trge zunaj Skupnosti in glede določanja cen (uvodne izjave od 54 do 61, od 70 do 77 in od 121 do 122 izpodbijane odločbe) niso bile uporabljene v dokazne namene za kršitve iz členov 1 in 2 izpodbijane odločbe. Za namene izpodbijane odločbe naj bi bili ti razlogi torej odvečni. Družba Dalmine se boji, da bi se te ugotovitve pozneje lahko uporabile kot podlaga za odškodninske zahtevke tretjih podjetij.

129 Družba Dalmine navaja, da je v odgovoru na OUK in na obravnavi od Komisije zahtevala, naj iz izpodbijane odločbe izpusti vsa napolna na dejstva, ki ne pomenijo ugotovljenih kršitev. Namen te zahteve naj bi bila zaščita pred zahtevki tretjih. Komisija naj nanjo ne bi odgovorila.

- 130 Družba Dalmine se v utemeljitev svojih očitkov sklicuje na spoštovanje poklicne skrivnosti, ki jo varujeta člen 287 ES in člen 20(2) Uredbe št. 17, ki nalagata Komisiji „poklicno molčečnost“ (glej sklepne predloge generalnega pravobranilca Lenza k sodbi Sodišča z dne 24. junija 1986 v zadevi AKZO Chemie proti Komisiji, 53/85, Recueil, str. 1965, 1966, 1977).
- 131 Družba Dalmine tudi poudarja, da mora Komisija objaviti samo „glavno vsebino odločbe“ in da se „upošteva pravno utemeljen interes podjetij za varovanje njihovih poslovnih skrivnosti“ (člen 21(2) Uredbe št. 17). Po njenem mnenju so „glavna vsebina“ odločbe s področja konkurence poleg izreka še glavni razlogi, na katere se je oprla Komisija. Vendar bi morale biti izključene trditve, ki niso pomembne za ugotovitev kršitev člena 81(1) ES. Družba Dalmine predlaga, naj Sodišče prve stopnje ugotovitve, ki niso pomembne, razglasi za nične in da na podlagi tega sprejme ustrezne ukrepe v zvezi z veljavnostjo izpodbijane odločbe.
- 132 Komisija pojasnjuje, da je ob vložitvi odgovora na tožbo še vedno preučevala zahteve po zaupnem obravnavanju določenih podatkov, ki so navedeni v izpodbijani odločbi, in sicer glede na njeno poznejšo objavo v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*. Družba Dalmine naj bi tako imela možnost zahtevati, naj se določeni deli navedene odločbe ne objavijo.
- 133 Komisija zanika trditve, da izpodbijana odločba vsebuje informacije, katerih objava bi lahko povzročila vložitev odškodninskih zahtevkov tretjih proti družbi Dalmine. Tožeči stranki ne more škodovati okoliščina, da določena ravnanja niso bila opredeljena kot konstitutivni elementi kršitve člena 81(1) ES.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 134 Zadošča ugotovitev, da ni pravnega pravila, ki bi naslovníku odločbe omogočal, da v okviru ničnostne tožbe na podlagi člena 230 ES izpodbija nekatere izmed njenih razlogov, razen če so posledica teh razlogov obvezni pravni učinki, ki lahko vplivajo na njegove interese (v tem smislu glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 22. marca 2000 v zadevi Coca-Cola proti Komisiji, T-125/97 in T-127/97, Recueil, str. II-1733, točke 77 in od 80 do 85). Razlogi odločb načeloma niso taki, da bi lahko povzročili take učinke. V tem primeru tožeča stranka ni izkazala, v čem bi bili izpodbijani razlogi taki, da bi lahko povzročili učinke, ki bi lahko spremenili njen pravni položaj.
- 135 Iz zgoraj navedenega izhaja, da temu tožbenemu razlogu ni mogoče pritrđiti.

Kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe (Evropsko-japonski klub)

- 136 Družba Dalmine ne zanika, da je med naslovníkami izpodbijane odločbe obstajal sporazum, navaja pa, da sporazum ni zadeval domačih trgov Skupnosti in da zanj tako ne velja prepoved iz člena 81(1) ES. V zvezi s tem navaja dve vrsti tožbenih razlogov.

Tožbena razloga: analiza upoštevne trga in analiza ravnanja naslovník izpodbijane odločbe na trgu

— Trditve strank

- 137 Družba Dalmine meni, da izpodbijana odločba ni v skladu z zahtevo po obrazložitvi, ki izhaja iz člena 253 ES, in da je bil pri njenem sprejetju zmotno uporabljen člen 81

ES. Ker Komisija upoštevnega trga ni natančneje analizirala, naj zlasti ne bi mogla presoditi, ali so bili pogoji za uporabo člena 81(1) ES izpolnjeni, s čimer naj bi kršila to določbo.

- 138 Družba Dalmine zanika ugotovitve o tem, da naj bi se proizvajalke gladkih cevi dogovorile o vzajemnem spoštovanju posameznih domačih trgov. Opozarja, da očitane kršitve zadevajo samo dve vrsti proizvodov: cevi OCTG standard in transportne cevi „projekt“. V zvezi s temi proizvodi naj Komisija torej ne bi imela podatkov, da bi lahko preverila, ali so bili izpolnjeni pogoji za uporabo člena 81(1) ES v zvezi z obstojem omejevanja konkurence in z vplivom na trgovino med državami članicami. Tako naj bi se oprla na podatke o veliko širši skupini proizvodov (glej na primer priloge 1, 3 in 4 k izpodbijani odločbi). Komisija naj bi tako sklenila, da so imele nacionalne proizvajalke jeklenih cevi na svojem nacionalnem trgu prevladujoč položaj.
- 139 Družba Dalmine zatrjuje, da bi Komisija sklepala čisto drugače, če bi se omejila na preučitev stanja na trgu upoštevnihi proizvodov. Tožeča stranka naj bi namreč na italijanskem trgu prodala samo zanemarljivo količino cevi OCTG standard, kar je v nasprotju s tem, kar naj bi bilo razvidno iz razpredelnice iz točke 68 izpodbijane odločbe, medtem ko naj bi znatno večje količine tega proizvoda prodale druge proizvajalke, ki so bile naslovnice izpodbijane odločbe. Tožeča stranka vztraja pri dejstvu, da se pojav dominantnosti, ki ga zatrjuje Komisija, nanaša samo na prodajo cevi „premium“ nacionalnim naftnim družbam.
- 140 Tožeča stranka opozarja, da izjave g. Biasizza v smislu obremenilnih dokazov niso zanesljive iz razlogov, ki so navedeni v točki 78 zgoraj. Te izjave naj bi se nanašale celo samo na prodajo cevi OCTG, saj transportne cevi med kršitvijo niso sodile na področje njegove trgovske dejavnosti. Ker naj bi se večji del prodaje cevi OCTG družbi Agip nanašal na proizvode „premium“, naj bi te izjave zadevale le majhen

delež prodaje enega od zadevnih proizvodov. Sicer pa naj bi bile navedene izjave v nasprotju s podatki iz prilog k izpodbijani odločbi.

- 141 V zvezi s prodajo transportnih cevi „projekt“ na italijanskem trgu družba Dalmine meni, da je imela v razmerju do svojih konkurentk, naslovnice izpodbijane odločbe, na njem dokaj močan položaj. Kljub temu naj bi bile transportne cevi „projekt“ le majhen delež transportnih cevi, ki so bile prodane na italijanskem trgu. Sicer pa družba Dalmine opozarja, da je v zadevnem obdobju prodala precejšnje količine transportnih cevi „projekt“ na britanskem trgu ter v manjših deležih v Nemčiji in Franciji. Komisiji dalje očita, da je zanemarila dejstvo, da je šivne jeklene cevi za določene vrste uporabe mogoče nadomestiti s transportnimi cevmi „projekt“. Končno naj bi uvoz cevi OCTG in transportnih cevi iz tretjih držav, razen iz Japonske, znatno zmanjšal gospodarski pomen družbe Dalmine na italijanskem trgu teh proizvodov.
- 142 Komisija odgovarja, da je presodila vpliv zadevnega omejevalnega sporazuma na ravni Skupnosti.
- 143 Razpredelnica iz točke 68 izpodbijane odločbe naj bi pokazala, da je bila razdelitev domačih trgov spoštovana glede upoštevanih proizvodov. Te podatke naj bi potrjevale izjave družbe Vallourec in vodij družbe Dalmine, ki so jih dali državnemu tožilcu v Bergamu. Glede vodij Komisija zavrača očitke tožeče stranke o zanesljivosti izjav g. Biasizza.
- 144 Komisija glede položaja na italijanskem trgu opozarja, da je letna prodaja cevi OCTG standard in transportnih cevi „projekt“, ki jo je ustvarila družba Dalmine med letoma 1990 in 1995, dosegla povprečno 13.506 ton letno (odgovor družbe Dalmine

na zahtevo Komisije na podlagi člena 11 Uredbe št. 17). V enakem obdobju naj bi se skupna prodaja na tem trgu, ki jo je ustvarilo osem podjetij, ki so bile stranke sporazuma, dvignila na 14.869 ton (glej prilogo 2 k izpodbijani odločbi: seštevek 1514 ton cevi OCTG z navoji standard, ki so bile poslane v Italijo, in 13.355 ton transportnih cevi „projekt“, ki so bile prav tako poslane v Italijo). Iz navedenega naj bi izhajalo, da je družba Dalmine v zadevnem obdobju obvladovala 91 % italijanskega trga upoštevanih proizvodov.

— Presoja Sodišča prve stopnje

¹⁴⁵ V zvezi z zatrjevano kršitvijo člena 253 ES je v skladu z ustaljeno sodno prakso zahtevo po obrazložitvi treba presojati glede na okoliščine primera, zlasti glede na vsebino akta, vrsto uveljavljenih razlogov in interes, ki ga lahko imajo naslovniki akta ali druge osebe, na katere se nanaša neposredno in posamično, za prejetje pojasnil (glej na primer sodbi Sodišča z dne 29. februarja 1996 v zadevi Belgija proti Komisiji, C-56/93, Recueil, str. I-723, točka 86, in z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 63). Tako zadošča, da Komisija v odločbah navede dejanska in pravna stališča, ki so za te odločbe odločilnega pomena (v tem smislu glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 17. julija 1998 v zadevi ITT Promedia proti Komisiji, T-111/96, Recueil, str. II-2937, točka 131).

¹⁴⁶ Glede na v prejšnji točki navedeno sodno prakso je treba ugotoviti, da je treba očitke zaradi preobsežne obrazložitve odločbe Komisije takoj zavriniti kot brezpredmetne, saj ne morejo biti razlog za razglasitev ničnosti tega akta (glej po analogiji sodbo Sodišča z dne 8. maja 2003 v zadevi T. Port proti Komisiji, C-122/01 P, Recueil, str. I-4261, točka 17; glej tudi točko 134 zgoraj).

- 147 V zvezi s tem je treba opozoriti, da Komisija, potem ko je dokazala obstoj sporazuma ali usklajenega ravnanja, katerega namen je omejevanje konkurence, da bi dokazala kršitev člena 81 ES, ni dolžna izkazati tudi obstoja škodljivega učinka za konkurenco (sodbi Sodišča prve stopnje z dne 6. aprila 1995 v zadevi Ferriere Nord proti Komisiji, T-143/89, Recueil, str. II-917, točka 30 in naslednje, in z dne 11. marca 1999 v zadevi Thyssen Stahl proti Komisiji, T-141/94, Recueil, str. II-347, točka 277).
- 148 Poudariti je torej treba, da se je v obravnavanem primeru Komisija, da bi dokazala obstoj kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe, oprla predvsem na protikonkurenčni namen sporazuma o razdelitvi trgov, vključno z nemškim, britanskim, francoskim in italijanskim trgov, in na listinske dokaze, ki ga dokazujejo (glej zlasti uvodne izjave od 62 do 67 izpodbijane odločbe in sodbo JFE Engineering in drugi proti Komisiji, točka 111 zgoraj, točke od 173 do 337).
- 149 Iz tega izhaja, da je uvodna izjava 68 izpodbijane odločbe, ki se nanaša na učinke navedenega sporazuma, alternativna in zato odvečna obrazložitev glede na splošno ureditev dela izpodbijane odločbe, ki obsega obrazložitev obstoja kršitve iz člena 1. Tudi če bi družba Dalmine lahko dokazala pomanjkljivost te alternativne obrazložitve, člena 1 izpodbijane odločbe ne bi bilo treba razglasiti za ničnega, če se v tej zadevi pravno zadostno dokaže protikonkurenčni namen (glej točko 152 spodaj). Glede na navedeno je v tej zvezi tožbeni razlog pomanjkljive obrazložitve brezpredmeten in ga je zato treba zavrniti.
- 150 Ker družba Dalmine zatrjuje, da dejstva, ki so ugotovljena v izpodbijani odločbi, ne pomenijo kršitve člena 81 ES, je treba ugotoviti, da se trditve v podporo tega očitka v glavnem nanašajo na zatrjevani neobstoj praktičnih učinkov sankcioniranega sporazuma, ker se ta posebej nanaša na cevi OCTG standard in transportne cevi „projekt“.

- 151 Tako je treba ponovno poudariti, da so zato, ker Komisija, da bi dokazala kršitev člena 81 ES, potem ko je dokazala obstoj sporazuma, katerega predmet je omejevanje konkurence (glej točko 147 zgoraj in zgoraj navedeno sodno prakso), in potem ko se je predvsem sklicevala na protikonkurenčni namen sporazuma o razdelitvi trgov, ni dolžna izkazati obstoja škodljivega učinka na konkurenco, trditve družbe Dalmine o učinkih sporazuma v teh okoliščinah brez pomena.
- 152 Vendar je družba Dalmine prav tako podvomila o dokazni vrednosti izjav g. Biasizza in zlasti poudarila, da je bil slednji v glavnem zadolžen za prodajo cevi OCTG in ne za prodajo transportnih cevi „projekt“. V zvezi s tem zadošča ugotovitev, da se je Komisija v izpodbijani odločbi oprla na vrsto dokazov o namenu inkriminiranega sporazuma, katerega upoštevnosti družba Dalmine ne izpodbija, zlasti na jedrnate, a neposredne izjave, ki jih je dal g. Verluca, in ne na en sam dokaz, katerega dokazno vrednost družba Dalmine zanika. Tako ti očitki, tudi če bi bili utemeljeni, sami po sebi ne morejo pripeljati do razglasitve ničnosti izpodbijane odločbe.
- 153 Vsekakor pa je treba poudariti, da izjavo g. Biasizza potrjujejo druge izjave njegovih kolegov, ki so v spisu Komisije in na katere se Komisija sklicuje pred Sodiščem prve stopnje, vendar niso navedene v izpodbijani odločbi. Zlasti iz izjave g. Jachie z dne 5. junija 1995, v spisu Komisije na strani 8220 c S6, izhaja, da je obstajal sporazum „zaradi spoštovanja območij, ki pripadajo različnim izvajalcem“, in iz izjave g. Cioce z dne 8. junija 1995, v spisu Komisije na strani 8220 c S3, da „omejevalni sporazum proizvajalcev cevi učinkuje na svetovni ravni“.
- 154 Ne da bi bilo treba razrešiti spor med strankama v zvezi s natančnim obdobjem, v katerem je bil g. Biasizzo odgovoren za prodajo dveh proizvodov, na katera se izpodbijana odločba nanaša, je v obravnavanem primeru nesporno, da je bil odgovoren za prodajo cevi OCTG družbe Dalmine v pretežnem delu obdobja kršitve in za prodajo transportnih cevi „projekt“ najmanj nekaj mesecev v tem obdobju, tako da je bil neposredno seznanjen o dejstvih, ki jih je opisal.

- 155 V tej zvezi je treba sklepati, da je izjava g. Biasizza zanesljiva, zlasti v delu, v katerem potrjuje izjave g. Verluce o obstoju sporazuma o razdelitvi domačih trgov, ki ga je ta opisal (v zvezi s tem glej sodbo JFE Engineering in drugi proti Komisiji, točka 111 zgoraj, točka 309 in naslednje).
- 156 Končno, ker družba Dalmine izpodbija trditve, da je sporazum o razdelitvi trgov, ki je sankcioniran v členu 1 izpodbijane odločbe, vplival na trgovinsko menjavo med državami članicami, je treba opozoriti, da morajo na podlagi celote dejanskih in pravnih elementov odločitev, sporazum ali ravnanje, da bi lahko prizadeli trgovino med državami članicami, dopuščati, da se dovolj zanesljivo ugotovi, da bi lahko neposredno ali posredno, dejansko ali potencialno, vplivali na menjalne tokove med državami članicami (sodba Sodišča prve stopnje z dne 28. februarja 2002 v zadevi Atlantic Container Line in drugi proti Komisiji, T-395/94, Recueil, str. II-875, točki 79 in 90). Iz tega izhaja, da Komisiji ni treba izkazati dejanskega obstoja takega vpliva na trgovino (zgoraj navedena sodba Atlantic Container Line in drugi proti Komisiji, točka 90), ampak je pomembno, da ta dejanski ali potencialni vpliv ni neznaten (sodba Sodišča z dne 25. oktobra 2001 v zadevi Ambulanz Glöckner, C-475/99, Recueil, str. II-8089, točka 48).
- 157 Posledica sporazuma, katerega namen je razdelitev nacionalnih trgov Skupnosti, kot je ta, ki je sankcioniran v členu 1 izpodbijane odločbe, je torej nujno potencialno zmanjšanje obsega menjave med državami članicam, ki bi se uresničila, če bi se ta sporazum izvajal. Zato je jasno, da je bil v zvezi s kršitvijo iz člena 1 izpodbijane odločbe ta pogoj izpolnjen.
- 158 Glede na zgoraj navedeno je treba zavriniti vse tožbene razloge in trditve, ki jih je družba Dalmine uveljavljala v zvezi z analizo trga, ki ga zadeva kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe.

Sodelovanje družbe Dalmine pri kršitvi

— Trditve strank

159 Družba Dalmine navaja, da njeno sodelovanje pri kršitvi iz člena 1 izpodbijane odločbe ni imelo zaznavnega učinka na konkurenco. Tožeča stranka zatrjuje, da zaradi svojega šibkega položaja na italijanskem trgu cevi OCTG standard in transportnih cevi „projekt“ ni mogla imeti glavne vloge med proizvajalkami gladkih jeklenih cevi. Sicer pa navaja, da ni spoštovala določb zadevnega omejevalnega sporazuma in da so jo imele druge proizvajalke za nedisciplinirano. Glede na značilnosti trga in ker ni bilo kaznovalnega mehanizma za zagotavljanje spoštovanja omejevalnega sporazuma, naj ne bi prizadela interesov konkurentk ali strank naslovnice izpodbijane odločbe. Družba Dalmine očita Komisiji, da teh okoliščin ni upoštevala in da njenega položaja ni razlikovala od položaja drugih podjetij, na katera je naslovljena izpodbijana odločba.

160 Po navedbah Komisije je trditev družbe Dalmine neutemeljena. Za določitev, ali so podjetja kršila člen 81(1) ES, naj bi bilo edino pomembno vprašanje, ali je njihovo ravnanje na trgu rezultat posledica soglasja volje.

— Presoja Sodišča prve stopnje

161 Ponovno je treba poudariti, da je Komisija upoštevala omejen predmet sporazuma o razdelitvi trgov, pri katerem je sodelovala družba Dalmine, tako da morebitno pomanjkanje dokazov o protikonkurenčnih učinkih posameznega ravnanja družbe Dalmine ne vpliva na ugotovitev obstoja kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe (v

tem smislu glej sodbo Cement, točka 44 zgoraj, točke od 1085 do 1088, in točko 147 zgoraj, ter zgoraj navedeno sodno prakso). Še več, zlasti v uvodnih izjavah od 62 do 67 izpodbijane odločbe v dokaz dejstva, da je družba Dalmine sodelovala pri navedeni kršitvi, se je Komisija primarno sklicevala na listinske dokaze (glej tudi točko 152 zgoraj).

- 162 Glede dejstva, ki ga zatrjuje družba Dalmine, da je v praksi ohranila svobodo delovanja, je treba opozoriti, da kadar podjetje sodeluje na sestankih med podjetji (čeprav njegovo sodelovanje ni aktivno), ki imajo protikonkurenčni namen, in kadar se javno ne oddalji od njihove vsebine ter zato vzbuja pri drugih udeležencih vtis, da sodeluje pri omejevalnih sporazumih, ki so posledica teh sestankov, in da se jih bo držala, se lahko v skladu z ustaljeno sodno prakso šteje, da sodeluje pri zadevnem omejevalnem sporazumu (sodbe Sodišča prve stopnje z dne 17. decembra 1991 v zadevi Hercules Chemicals proti Komisiji, T-7/89, Recueil, str. II-1711, točka 232; z dne 10. marca 1992 v zadevi Solvay proti Komisiji, T-12/89, Recueil, str. II-907, točka 98; z dne 6. aprila 1995 v zadevi Tréfileurope proti Komisiji, T-141/89, Recueil, str. II-791, točki 85 in 86, in Cement, točka 44 zgoraj, točka 1353).
- 163 Iz zgoraj navedenega izhaja, da temu tožbenemu razlogu ni mogoče pritrditi. Zato je treba zavrniti predlog, da se člen 1 izpodbijane odločbe razglasi za ničnega.

Kršitev iz člena 2 izpodbijane odločbe

Določbe pogodbe o dobavi, ki sta jo sklenili družbi Corus in Dalmine

— Trditve strank

- 164 Družba Dalmine zavrača ugotovitve Komisije o nedopustnosti nekaterih določb pogodbe o dobavi, ki jo je sklenila z družbo Corus. Komisija naj bi v uvodni izjavi

153 izpodbijane odločbe navedla, da tudi če naj pogodbe o dobavi družbe Corus ne bi bile ukrepi za izvedbo temeljnih pravil v zvezi s spoštovanjem domačih trgov, sprejetih v okviru Evropsko-japonskega kluba, naj bi v vsakem primeru nekatere izmed njihovih določb prepovedoval člen 81(1) ES.

- 165 Na prvem mestu izpodbija pravno presojo glede določb v zvezi z določanjem količine blaga, ki se proda družbi Corus.
- 166 Komisija naj bi v uvodni izjavi 153 izpodbijane odločbe potrdila, da so se „s tem, ko so količino [gladkih cevi] za dobavo [družbi Corus] določile v odstotkih namesto v fiksnih količinah, družbe Vallourec, [Mannesmann] in Dalmine zavezale v korist konkurentke, da bodo dobavljale vnaprej neznanе količine“, kar tožeča stranka izpodbija.
- 167 Družba Dalmine navaja, da družba Corus ni mogla tvegati, da bi se zavezala, da bo v obdobju petih let kupovala fiksno letno količino gladkih cevi, ker so njene potrebe nepredvidljivo nihale glede na povpraševanje.
- 168 Poleg tega družba Dalmine zanika, da bi se družbi Corus zavezala dobavljati nedoločene količine gladkih cevi. Pogodba o dobavi naj bi v členu 4 določala način, po katerem so stranke določile te količine. To določilo pogodbe naj bi namreč določalo:

„Za vsako posamezno zahtevo za vsak koledarski mesec bo [družba Corus] vsak mesec potrdila zahtevano tonažo tri mesece vnaprej (na primer, do konca januarja bo potrdila tonažo za april). [Družba Corus] bo nato dva meseca vnaprej opredelila

vsebino naročila mesečne tonaže (na primer, do konca februarja bo potrdila vsebino naročila za april). Spremembe naročila bo družba Dalmine sprejemala do 10 dni pred začetkom koledarskega meseca proizvodnje. Poznejše spremembe se bodo po poteku tega roka lahko upoštevale samo na podlagi pisnega sporazuma med strankama.“

169 To določilo pogodbe je še določalo:

„Družbi [Corus] in Dalmine se bosta zaradi zagotavljanja redne dobave in vzpostavitve predvidljivega programa dobav (vsaj tri mesece vnaprej) vsak mesec sestajali na formalnih sestankih o operativnih in tehničnih povezavah.“

170 Družba Dalmine tako izpodbija, da bi se v zameno za dodelitev dobavne kvote gladkih cevi za družbo Corus odrekla koristim morebitnega povečanja povpraševanja po ceveh z navoji.

171 Prvič, trg cevi z navoji naj bi bil zanjo zaprt, ker tehniko spoja VAM nadzira družba Vallourec in ker je njena proizvodnja cevi z navoji standard minimalna. Tako družba Dalmine trdi, da ji ni mogoče očitati, da družbi Corus ni konkurirala na britanskem trgu cevi z navoji „premium“, ker na tem trgu sploh ni prisotna.

172 Drugič, družba Dalmine zavrača navedbo iz uvodne izjave 153 izpodbijane odločbe, da se skupaj z družbo Mannesmann ne bi zavezala, da bo dostavljala nedoločene količine gladkih cevi družbi Corus, če si ji med drugim ne bi zagotovilo, da slednja tega ne bo izkoristila za povečanje svojega deleža na trgu cevi z navoji. Kot je

navedeno v izpodbijani odločbi, naj bi ji bilo to zagotovilo dano v obliki možnosti, da odstopi od pogodbe ob izmerljivi izgubi (glej člen 9(c) pogodbe o dobavi, ki sta jo sklenili družbi Dalmine in Corus). Družba Dalmine nasprotuje tej razlagi. Določba o možnosti odstopa od pogodbe se ni nanašala na morebitne izgube, ki bi nastale neposredno zaradi nezmožnosti pridobitve koristi od povečanja povpraševanja po ceveh z navoji. Nasprotno naj bi bile s tem mišljene izgube, povezane z dolgotrajnim padcem povpraševanja po teh proizvodih in posledičnim padcem porabe gladkih cevi družbe Corus.

173 Na drugem mestu družba Dalmine izpodbija razlago Komisije v zvezi z določitvijo pogodbene cene. Kot je navedeno v izpodbijani odločbi (uvodna izjava 153), bi morala družba Corus kljub zaupnosti podatkov družbama Mannesmann in Dalmine posredovati cene in količine prodanih cevi z navoji. Izpodbijana odločba naj bi tudi kritizirala dejstvo, da je bila cena gladkih cevi odvisna od cene, po kateri jih je družba Corus prodajala po tem, ko je v njih vrezala navoje.

174 Te ugotovitve naj bi bile neutemeljene in nezadostno obrazložene. Družba Dalmine v zvezi z zatrjevano izmenjavo zaupnih podatkov pojasnjuje, da ji družba Corus ni posredovala prodajne cene cevi z navoji, ki jih je prodajala. Res naj bi bilo, da je bila ta cena eden od podatkov, ki so se vnašali v matematično formulo za izračun cene, ki jo plača družba Corus za gladke cevi. Vendar naj bi bila družba Corus odgovorna za ta izračun, družba Dalmine pa je izvedela le njegov končni rezultat. Ob nesoglasju glede tako izračunane cene bi se družba Dalmine, kot opozarja, lahko zatekla k neodvisni tretji osebi. Ta mehanizem naj bi tako omogočal zaščito zaupnosti cen družbe Corus.

175 Komisija zagovarja svojo analizo o za konkurenco omejevalnem značaju pogodbenega mehanizma o določitvi količin prodanega blaga.

- 176 Komisija v zvezi z veljavnostjo pogodbenega določila o določitvi pogodbene cene poudarja, da so v sprejeti formuli cene gladkih cevi odvisne od cen cevi z navoji. Zato naj ne bi bilo v interesu družb Vallourec, Mannesmann in Dalmine, da bi v Združenem kraljestvu družbi Corus konkurirale pri cenah cevi z navoji.
- 177 Komisija je prepričana, da so bili v formuli za izračun cene gladkih cevi, navedeni v točki 6 obravnavane pogodbe o dobavi, upoštevani podatki, ki si jih konkurenčna podjetja ne bi smela izmenjati.

— Presoja Sodišča prve stopnje

- 178 Namen in učinek treh pogodb o dobavi je Komisija opisala v uvodni izjavi 111 izpodbijane odločbe:

„Namen teh pogodb je bila dobava gladkih cevi vodilni družbi na trgu OCTG v Severnem morju in njihov cilj je bila ohranitev domače proizvodnje v Združenem kraljestvu, da bi zagotovili spoštovanje ‚fundamentals‘ v okviru Evropsko-japonskega kluba. Glavni namen in učinek teh pogodb sta bila razdelitev vseh potreb konkurentke [družbe Corus] (družba Vallourec od leta 1994) med družbe [Mannesmann], Vallourec in Dalmine. V njih je bilo določeno, da so nakupne cene gladkih cevi odvisne od cen cevi z navoji, ki jih je izdelala [družba Corus]. Vsebovale so tudi omejitev [družbe Corus] pri prosti izbiri dobaviteljev (družba Vallourec od februarja 1994) in jo zavezovale, da konkurentkam posreduje svoje dejanske prodajne cene in prodane količine. Družbe [Mannesmann], Vallourec (do februarja 1994) in Dalmine so se med drugim zavezale, da bodo konkurentki ([družbi Corus], od marca 1994 družbi Vallourec) dostavljale vnaprej neznane količine.“

- 179 Določbe pogodb o dobavi, ki so bile dostavljene Sodišču prve stopnje, zlasti pogodba, ki sta jo 4. decembra 1991 sklenili družbi Dalmine in Corus, potrjujejo dejanske podatke, navedene v uvodni izjavi 111 ter v uvodnih izjavah od 78 do 82 in 153 izpodbijane odločbe. Vzete skupaj, te pogodbe najpozneje od 9. avgusta 1993 razdeljujejo Corusove potrebe po gladkih ceveh med druge tri evropske proizvajalke (40 % za družbo Vallourec, 30 % za družbo Dalmine in 30 % za družbo Mannesmann). Poleg tega je v vsaki pogodbi določeno, da se cena, ki jo plača družba Corus za gladke cevi, določi v skladu z matematično formulo, ki upošteva ceno, ki jo prejme za svoje cevi z navoji.
- 180 Iz teh ugotovitev izhaja, da je namen in/ali vsaj učinek pogodb o dobavi ta, da se vsaj med štirimi evropskimi proizvajalkami nevarnost konkurence nadomesti z delitvijo, dogovorjeno od dobička od prodaje cevi z navoji na britanskem trgu (glej po analogiji glede usklajenih ravnanj sodbo Cement, točka 44 zgoraj, točka 3150).
- 181 Z vsako pogodbo o dobavi je družba Corus tri konkurentke iz Skupnosti vezala tako, da je bila za ceno žrtvovanja njihove proste izbire z njihovega domačega trga odstranjena vsaka njihova dejanska ali potencialna konkurenca . Tako bi slednje izgubile prodajo gladkih cevi, če bi se prodaja cevi z navoji družbe Corus morala zmanjšati. Poleg tega bi se ob znižanju cene, ki jo je družba Corus pridobila za svoje cevi z navoji, znižal tudi dobiček od prodaje gladkih cevi, ki so ga tri dobavitelje nameravale ustvariti, in bi se lahko spremenil tudi v izgubo. V teh okoliščinah bi si bilo nemogoče zamisliti, da bi te tri proizvajalke poskušale učinkovito konkurirati družbi Corus na britanskem trgu cevi z navoji, zlasti na področju cen (glej uvodno izjavo 153 izpodbijane odločbe).
- 182 Nasprotno si je vsaka konkurentka družbe Corus v Skupnosti z odločitvijo, da sklene take pogodbe, zagotovila posredno udeležbo na domačem trgu družbe Corus in del ustvarjenega dobička na tem trgu. Da bi te ugodnosti obdržale, so se dejansko odrekle možnosti prodaje cevi z navoji na britanskem trgu in od podpisa tretje

pogodbe 9. avgusta 1993, s katero je bilo preostalih 30 % dodeljenih družbi Mannesmann, možnosti, da dobavijo večji delež gladkih cevi, ki jih kupi družba Corus, od deleža, ki jim je bil vnaprej dodeljen.

183 Še več, konkurentke družbe Corus so sprejele odplačno in zato tržno neobičajno obveznost, da ji dobavljajo količine cevi, ki so bile vnaprej določene le glede na njeno ustvarjeno prodajo cevi z navoji. Ta obveznost je tako povečala medsebojno odvisnost med temi proizvajalkami in družbo Corus, da so bile te proizvajalke kot zavezane dobaviteljice odvisne od njene tržne politike. Trditve družbe Dalmine, da so bile v skladu z določbami iz člena 4 pogodbe o dobavi, ki jo je sklenila z družbo Corus, količine cevi za dobavo določene tri mesece vnaprej, ni mogoče upoštevati, ker ta določba družbi Dalmine ni omogočala, da bi omejila količino gladkih cevi za dobavo, ampak je bil obseg dobave izključno odvisen od potreb družbe Corus.

184 Tudi če bi bila analiza iz prve alinee uvodne izjave 153 izpodbijane odločbe o možnosti odstopa od pogodbe neutemeljena, ta okoliščina ne bi imela nobenega vpliva na protikonkurenčnost pogodb, ki so jih sklenile družba Corus in tri druge proizvajalke iz Skupnosti, vključno z družbo Dalmine. Zato tega nesoglasja glede dejanskega stanja, ki je postransko, v okviru tega postopka ni treba razrešiti.

185 Ugotoviti je treba, da bi imele zadevne tri evropske proizvajalke, brez družbe Corus, v normalnih okoliščinah, če pogodbe o dobavi ne bi obstajale in če se zanemarijo temeljna pravila, dejanski ali vsaj potencialni tržni interes, da ji konkurirajo na britanskem trgu cevi z navoji in da si medsebojno konkurirajo pri dobavi gladkih cevi družbi Corus.

- 186 V zvezi s trditvami družbe Dalmine o praktičnih ovirah, da bi sama neposredno prodajala cevi OCTG premium in standard na britanskem trgu, je treba navesti, da te ovire ne zadostujejo za to, da bi lahko izkazala, da na navedenem trgu nikoli ne bi mogla prodati teh proizvodov brez pogodbe o dobavi, ki jo je sklenila z družbo Corus in pozneje z družbo Vallourec. Če bi se namreč na britanskem trgu cevi OCTG razmere izboljšale, ne bi bilo izključeno, da bi družba Dalmine lahko pridobila dovoljenje, ki bi ji na tem trgu omogočalo trženje cevi z navoji „premium“, ali povečala proizvodnjo cevi OCTG standard za prodajo na tem trgu. Iz navedenega izhaja, da je s podpisom zadevne pogodbe o dobavi dejansko sprejela omejitve svoje tržne politike, kot je opisano v točkah od 182 do 185 zgoraj.
- 187 V zvezi s tem je treba tudi poudariti, da je bila vsaka izmed pogodb sklenjena za začetno obdobje petih let. To razmeroma dolgo obdobje potrjuje in povečuje protikonkurenčnost teh pogodb, zlasti ker so se družba Dalmine in dve drugi dobaviteljici družbe Corus odrekle možnosti, da bi v tem obdobju neposredno izkoristile morebitno rast na britanskem trgu cevi z navoji.
- 188 Sicer pa, kot poudarja Komisija v uvodni izjavi 111 izpodbijane odločbe, formula, ki določa ceno gladkih cevi in je predvidena v vsaki od treh pogodb o dobavi, kaže na nedopustno izmenjavo tržnih podatkov (glej uvodno izjavo 153 izpodbijane odločbe), ki morajo ostati zaupni zato, da se ne bi ogrozila samostojnost tržne politike konkurenčnih podjetij (sodbi Sodišča prve stopnje Thyssen Stahl proti Komisiji, točka 147 zgoraj, točka 403, in z dne 11. marca 1999 v zadevi British Steel proti Komisiji, T-151/94, Recueil, str. II-629, točka 383 in naslednje).
- 189 Zatrjevanje družbe Dalmine, da podatki o ceni, ki so jo plačale stranke družbe Corus, niso bili razkriti njenim dobaviteljicam, v okoliščinah tega primera podpisnic pogodb o dobavi ne more razbremeniti krivde.

190 Res je, da družba Corus svojim sopogodbenicam ni posredovala samih cen, ki jih je dosegala za svoje cevi z navoji. Zato je trditev v uvodni izjavi 111 izpodbijane odločbe, da so pogodbe o dobavi „zavezovale [družbo Corus], da konkurentkam posreduje uporabljane prodajne cene“, pretirana glede obsega tovrstnih pogodbenih obveznosti. Vendar je Komisija v uvodni izjavi 153 izpodbijane odločbe in pred Sodiščem prve stopnje pravilno poudarila, da so bile cene cevi z navoji v matematičnem razmerju s ceno, plačano za gladke cevi, tako da so zadevne tri dobaviteljice prejemale natančne podatke o smeri, času in obsegu vsakega nihanja cen cevi z navoji, ki jih je prodala družba Corus.

191 Ugotoviti je treba ne le, da posredovanje teh podatkov konkurentkam pomeni kršitev člena 81(1) ES, ampak celo, da je narava te kršitve v bistvu enaka ne glede na to, ali so bili posredovani podatki o sami ceni cevi z navoji ali pa zgolj podatki o njihovem nihanju. V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je nenatančnost, ki se poudarja v prejšnji točki, nepomembna v širšem kontekstu kršitve iz člena 2 izpodbijane odločbe in da zato nima nobenega vpliva na ugotovitev o obstoju te kršitve.

192 Glede na zgoraj navedeno je treba zavrnilo vse očitke, ki se nanašajo na določbe pogodbe o dobavi, ki jo je družba Dalmine sklenila z družbo Corus.

Tožbena razloga: obstoj omejevalnega sporazuma in sodelovanje družbe Dalmine v njem

— Trditve strank

193 Družba Dalmine zanika, da so pogodbe o dobavi, ki so bile sklenjene z družbo Corus, rezultat omejevalnega sporazuma. Navaja, da je sklenila in potem obnovila pogodbo

o dobavi z družbo Corus samo zato, da bi na britanskem trgu povečala prodajo gladkih cevi. Šlo naj bi za povsem legitimen tržni cilj, ki ga je Komisija raje spregledala in se je omejila na preučitev položaja družbe Corus na zadevnem trgu (uvodna izjava 152 izpodbijane odločbe).

194 Družba Dalmine odklanja razlago listin, navedenih v uvodni izjavi 80 izpodbijane odločbe, s katerimi Komisija namiguje na to, da je bil namen pogodbe o dobavi družbi Corus ohranitev cen na britanskem trgu na umetno visoki ravni. Listine, na katere se opira Komisija, naj bi bile iz časa pred sklenitvijo pogodb o dobavi in naj bi se nanašale samo na domnevne primere. V resnici naj bi iz obravnavanih listin izhajalo le, da je družba Vallourec leta 1990 menila, da bi bilo mogoče ohraniti cene na visoki ravni s prednostno obravnavo evropskih proizvajalk na britanskem trgu. Te listine naj bi tudi izkazovale, da družba Corus ni izključevala možnosti, da bi se oskrbovala pri družbah UTM, Siderca in Tubos de Acero de México SA (glej zabeležko „Sestanek z dne 24. 7. 1990 z družbo British Steel“).

195 Družba Dalmine izpodbija tudi analizo Komisije o dobavnih rokih. Rok petih do šestih tednov, ki ga je zahtevala družba Corus, bi lahko spoštovala le evropska podjetja, in sicer tako zaradi prevoza zadevnih proizvodov kot zaradi časa, ki je po prejetju dokončnega naročila potreben za proizvodnjo. Tožeča stranka v zvezi s tem opozarja, da je družba Corus od nje zahtevala, naj sprejme spremembe naročil do deset dni pred mesecem proizvodnje. V takih okoliščinah bi bilo protislovno, če bi Komisija štela, da dobavni roki niso bili odločilni in da bi proizvajalkam očitala, da so se zavezale, da dobavljajo nedoločene količine blaga.

196 Dalje, družba Dalmine oporeka dokazni moči teh dokazov, zlasti tistih, ki so navedeni v uvodnih izjavah 78 in 80 izpodbijane odločbe. Komisija naj bi se oprla na zmotno presojo zadevnih listin. Notranji dokumenti družbe Vallourec, na katere se

sklicuje Komisija, še zdaleč ne dokazujejo resničnosti trditev Komisije, ampak so le domneve glede posledic zaprtja proizvodnih obratov v Clydesdalu družbe Corus. Te listine naj ne bi omogočale ugotovitve obstoja sporazuma o razdelitvi britanskega trga.

- 197 Družba Dalmine navaja, da domnevi o obstoju omejevalnega sporazuma nasprotuje dejstvo, da je družba Mannesmann sklenila pogodbo o dobavi z družbo Corus tri leta po pogovorih, ki so potekali leta 1990 med družbama Corus in Vallourec in na katere se opira trditev o obstoju nedopustnega sporazuma, ki jo zagovarja Komisija.
- 198 Družba Dalmine zanika, da bi sodelovala pri sporazumu z drugimi evropskimi proizvajalkami zaradi razdelitve britanskega trga, tudi če bi ta obstajal. Opozarja, da je v izpodbijani odločbi navedeno, da sta se družbi Vallourec in Corus v letih 1990 in 1991 sporazumeli, da bo družba Corus svojo preskrbo pridržala za proizvajalke iz Skupnosti (glej uvodno izjavo 110 izpodbijane odločbe). Kot izhaja iz izpodbijane odločbe, se ti razgovori niso nanašali na tožečo stranko, zato ji Komisija ne bi smela očitati, da je sodelovala pri tem sporazumu. Tako ji Komisija ne sme očitati, da je 4. decembra 1991 z družbo Corus sklenila pogodbo o dobavi.
- 199 Družba Dalmine poudarja, da se dokazi, na katere se v utemeljevanje trditev sklicuje Komisija, nanašajo samo na družbi Vallourec in Corus (glej uvodne izjave 78, 91, 110, 146 in 152 izpodbijane odločbe). Družba Dalmine meni, da se ne more uspešno braniti proti takim dokazom, ki se nanašajo izključno na tretje osebe.
- 200 Dalje, družba Dalmine izpodbija ugotovitev Komisije, da naj bi naknadno pristopila k sporazumu, ki sta ga sklenili družbi Vallourec in Corus, in sicer takrat, ko se je slednja nameravala umakniti s trga in prenesti dejavnosti proizvodnje gladkih cevi.

Dokazi, navedeni v uvodni izjavi 91 izpodbijane odločbe, se nanašajo na sestanek med družbami Corus, Mannesmann, Vallourec in Dalmine z dne 29. januarja 1993. Ti razgovori naj bi torej potekali pred sklenitvijo pogodbe o dobavi med družbama Mannesmann in Corus 9. avgusta 1993. Družba Dalmine iz te okoliščine sklepa, da 29. januarja 1993 med evropskimi proizvajalkami ni bilo nobenega sporazuma. Sicer pa naj bi Komisija očitala tožeči stranki, da se je strinjala s tem, da družba Vallourec kupi dejavnosti družbe Corus. Tožeča stranka poudarja, da nikakor ni bila vpletena v to operacijo. Vendar navaja, da je imela interes, da se ohrani tržišče na britanskem trgu in da je zato potem, ko je družba Vallourec kupila dejavnosti družbe Corus, želela nadaljevati prodajo gladkih cevi na britanskem trgu.

- 201 Poleg tega je Komisija razkrila obstoj omejevalnega sporazuma v odločitvi družbe Vallourec, da po nakupu dejavnosti proizvodnje gladkih cevi od družbe Corus obnovi pogodbe o dobavi, ki jih je ta predhodno sklenila z družbama Mannesmann in Dalmine, kar pa slednja zanika. Tožeča stranka poudarja, da gre v tem primeru za odločitev družbe Vallourec, na katero ni mogla vplivati, in da so se stranke prosto odločile glede na svoje tržne interese.
- 202 Na koncu družba Dalmine še zatrjuje, da so bili učinki pogodbe o dobavi, ki jo je sklenila z družbo Corus, na trg neznatni. Od približno 20.400 ton gladkih cevi, ki jih je prodala na britanskem trgu, naj bi jih bilo le 20 % predelanih v cevi OCTG z navoji standard (glej prilogo 2 k izpodbijani odločbi). Te naj bi bile samo 3 % britanske porabe, 1,4 % porabe v Skupnosti in 0,08 % svetovne porabe.
- 203 Komisija te trditve zavrača. Po njenem mnenju naj noben legitimen interes družbe Corus ne bi narekoval sklenitve zadevnih pogodb.

204 Komisija zatrjuje, da sodijo te pogodbe o dobavi v okvir temeljnih pravil, katerih namen je spoštovanje domačih trgov in ki so bila dogovorjena v okviru Evropsko-japonskega kluba (uvodna izjava 146 izpodbijane odločbe). Ko je družba Corus leta 1990 delno ustavila proizvodnjo določenih gladkih cevi, naj bi obstajala nevarnost, da bo zaščitna klavzula za Združeno kraljestvo izgubila pomen. Družbi Corus in Vallourec naj bi to težavo omenili julija 1990 med svojimi pogajanjimi o obnovi pogodbe, s katero je družba Vallourec dala družbi Corus dovoljenje za uporabo tehnike spoja VAM.

205 Komisija meni, da je pravno zadostno dokazala obstoj omejevalnega sporazuma med tema podjetjema. V zvezi s tem se sklicuje na zabeležko družbe Vallourec „Sestanek z dne 24. 7. 1990 z družbo British Steel“, ki je med drugim navedena v uvodni izjavi 80 izpodbijane odločbe. Tudi zabeležka družbe Vallourec „Strateška razmišljanja“, ki je omenjena v isti uvodni izjavi, naj bi podpirala trditev Komisije.

206 Komisija zavrača trditev glede časa med pogovori leta 1990 med družbama Vallourec in Corus in podpisom pogodbe med družbama Corus in Mannesmann 9. avgusta 1993. Poudarja, da v obravnavanem primeru ni podlage, da bi se izključil obstoj omejevalnega sporazuma pred sklenitvijo pogodbe o dobavi z družbo Mannesmann. Komisija poudarja, da prepoved iz člena 81(1) ES vsekakor velja za vsak sporazum, ne glede na njegovo obliko. Opozarja, da je v okviru kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe izčrpno izkazala obstoj sporazuma o spoštovanju domačih trgov.

207 Poleg tega naj bi iz dokazov, ki so navedeni v uvodnih izjavah 65, 67, 84 in 91 izpodbijane odločbe, jasno izhajalo, da so bili pogovori med družbama Vallourec in Corus leta 1990 o posledicah postopnega umika slednje s trga in zaprtja njene tovarne v Clydesdalu tesno povezani s sporazumom o spoštovanju domačih trgov.

208 Družba Dalmine, ki je pristopila k sporazumu o spoštovanju domačih trgov, naj bi izjavila, da je treba težave zaradi prestrukturiranja družbe Corus razrešiti na evropski ravni, in je menila, da je treba pogodbo o dobavi z družbo Corus skleniti hkrati s pogodbama, ki sta ju sklenili družbi Vallourec in Mannesmann. Družba Dalmine naj bi se očitno zavedala dejstva, da bi sklenitev take pogodbe o dobavi prispevala k izvajanju sporazuma o spoštovanju domačih trgov in k usklajevanju njene dejavnosti z dejavnostjo njenih neposrednih konkurentk.

— Presoja Sodišča prve stopnje

209 Najprej je treba ugotoviti, da ker kršitev iz člena 2 izpodbijane odločbe temelji na omejitvah konkurence, ki jih vsebujejo same pogodbe o dobavi družbi Corus, v okviru prejšnjih tožbenih razlogov navedena stališča o teh pogodbah zadoščajo za ugotovitev obstoja te kršitve.

210 Kakršnakoli je že bila stopnja usklajenosti med štirimi evropskimi proizvajalkami, je namreč treba ugotoviti, da je vsaka izmed njih podpisala eno od pogodb o dobavi, ki omejujejo konkurenco in sodijo v okvir kršitve člena 81 ES, ki je navedena v členu 2 izpodbijane odločbe. Medtem ko člen 2(1) izpodbijane odločbe določa, da so bile pogodbe o dobavi sklenjene „v okviru kršitve iz člena 1“, iz besedila uvodne izjave 111 te odločbe jasno izhaja, da dejstvo, da so sklenile te protikonkurenčne pogodbe, samo po sebi pomeni kršitev, ugotovljeno v členu 2.

211 Tako ta okoliščina, tudi če bi družbi Dalmine uspelo izkazati, da je bila sklenitev njene pogodbe o dobavi z družbo Corus objektivno v skladu z njenim tržnim interesom, ta okoliščina nikakor ne bi omajala trditve Komisije, da je bil ta sporazum

nezakonit. Protikonkurenčna ravnanja so namreč vsaj kratkoročno zelo pogosto v individualnem tržnem interesu podjetij. Upošteva te ugotovitve, ni treba razrešiti spora med strankama o pomenu dobavnih rokov za družbo Corus, ker je namen trditev, ki jih je v zvezi s tem uveljavljala družba Dalmine, to, da bi se dokazalo, da je bilo za družbo Corus tržno logično, da ima na voljo tri evropske dobaviteljice.

- 212 Ker je obstoj kršitve iz člena 2 izpodbijane odločbe ugotovljen pravno zadostno, ni več nujno potrebno preveriti sklepanja Komisije v zvezi z usklajenim ravnanjem med štirimi evropskimi proizvajalkami. Prav tako za preverjanje tega tožbenega razloga ni treba analizirati vseh trditev, ki jih je podala družba Dalmine v zvezi z obsežnimi indici zunaj pogodb o dobavi, na katere se sklicuje Komisija, ko dokazuje obstoj tega usklajenega ravnanja.
- 213 Ker je stopnja usklajenosti med štirimi proizvajalkami iz Skupnosti pri kršitvi iz člena 2 izpodbijane odločbe pomembna za preučitev določenih drugih tožbenih razlogov primera, jo je treba preveriti.
- 214 V teh okoliščinah je treba poudariti, da je mogoče za ravnanja, ki sodijo v splošni načrt in zasledujejo skupni protikonkurenčni cilj, šteti, kot da tvorijo en sam sporazum (v tem smislu glej sodbo Cement, točka 44 zgoraj, točka 4027). Če namreč Komisija dokaže, da je podjetje, kadar je sodelovalo pri omejevalnih sporazumih, vedelo ali bi moralo vedeti, da se je s tem vključilo v okvir enega samega enotnega sporazuma, lahko njegovo sodelovanje pri zadevnih omejevalnih sporazumih odraža njegov pristop k temu sporazumu (v tem smislu glej zgoraj navedeno sodbo Cement, točki 4068 in 4109).

- 215 V zvezi s tem je zlasti pomembna listina „Razmišljanja o pogodbi VAM“ z dne 23. marca 1990. G. Verluca, vodilni v družbi Vallourec, v njej pod naslovom „Scenarij II“ predvideva možnost „da se Japonce prepriča, naj na trgu Združenega kraljestva ne intervenirajo in da se problem razreši med Evropejci“. Nadaljuje: „[v] tem primeru bi si družbe [Mannesmann], [Vallourec] in Dalmine dejansko delile gladke cevi“. V naslednjem odstavku poudarja, da „naj bi verjetno obstajal interes, da se prodaja [družbe Vallourec] veže hkrati na ceno in na količino VAM, ki jih prodaja [družba Corus]“.
- 216 Ker zadnji predlog natančno odraža bistvene določbe pogodbe, ki sta jo sklenili družbi Vallourec in Corus šestnajst mesecev pozneje, se jasno kaže, da je družba Vallourec dejansko sledila tej strategiji in da je bila zadevna pogodba podpisana zato, da bi se jo izvajalo.
- 217 Dejstvo, da je bila nato praktično enaka pogodba podpisana med družbo Corus in vsako od drugih evropskih članic Evropsko-japonskega kluba, to je družbo Dalmine in nato družbo Mannesmann, tako da so bile natanko tako, kot je predlagal g. Verluca, od avgusta 1993 potrebe družbe Corus po gladkih ceveh razdeljene med druge tri evropske članice Evropsko-japonskega kluba, celo potrjuje, da so bile te tri pogodbe zagotovo sklenjene zaradi izvajanja skupne strategije, ki je bila predlagana v okviru usklajenega ravnanja znotraj navedenega kluba.
- 218 Ta sklep potrjujejo dokazi, na katere se Komisija sklicuje v izpodbijani odločbi, zlasti v uvodni izjavi 91, ki se glasi:

„([Družba Corus] je 21. januarja 1993 poslala družbi Vallourec (verjetno pa tudi družbama [Mannesmann] in Dalmine) osnutek predlogov za sporazum o prestrukturiranju sektorja brezšivnih cevi, o katerem naj bi družbe Mannesmann,

Vallourec, Dalmine [in Corus] razpravljale 29. januarja 1993 na sestanku v Heathrowu ([s]tran 4628 (v spisu Komisije, ki je prva stran listine z naslovom ‚Osnutek predlogov za sporazum o prestrukturiranju v zvezi z gladkimi cevmi‘)). V tej listini je zapisano: ‚([Družba Corus] je izrazila namen, da bi se morebiti umaknila iz sektorja brezšivnih cevi. To želi storiti redno in nadzorovano, da bi se izognila prekinitvam pri dobavi cevi svojim strankam in da bi pomagala proizvajalkam, ki bodo kupile ta obrat, ohraniti naročila [...] Razgovori so se odvijali v obdobju zadnjih šestih mesecev med [družbo Corus] in drugimi proizvajalkami, ki jih zanima nakup premoženja [družbe Corus], in slednja meni, da je doseženo soglasje glede postopanja, ki je opisano v tej listini)‘. Eden izmed predlogov je bil to, da se na družbo Vallourec prenesejo dejavnosti [cevi] OCTG in naj se pogodbe o dobavi gladkih cevi med [družbo Corus] in družbami Vallourec, [Mannesmann] in Dalmine v enakih razmerjih ohranijo v veljavi. Istega dne je bil sestanek med družbama [Mannesmann] in [Corus], na katerem je [družba Mannesmann] ‚(sprejela dejstvo, da družba Vallourec prevzame dejavnosti v zvezi s prevzemom sektorja OCTG)‘ ([s]tran 4626 (v spisu Komisije, ki je edina stran telefaksa, ki ga je g. Davis iz družbe Corus 22. januarja 1993 poslal g. Patrierju iz družbe Vallourec)). Iz listine družbe Dalmine z naslovom ‚Sistem jeklenih brezšivnih cevi v Evropi in razvoj trga‘ (‚Seamless Steel tube System in Europe and Market Evolution)‘ v spisu Komisije na strani 2051 (stran 2053 [v spisu Komisije]) za obdobje od maja do avgusta 1993 je razvidno, da se lahko rešitev problema [družbe Corus], ki bi vsem ustrezala, najde samo v okviru Evrope; družba Dalmine je tudi sprejela dejstvo, da naj bi družba Vallourec kupila obrate [družbe Corus].“

- 219 Poleg tega je treba navesti, da je družba Vallourec v zabeležki „Strateška razmišljanja“, ki je navedena v uvodni izjavi 80 izpodbijane odločbe, izrecno zapisala, da se družbi Dalmine in Mannesmann uskladita z njo glede dobavljanja gladkih cevi družbi Corus. V uvodni izjavi 59 izpodbijane odločbe se Komisija celo sklicuje na listino „g) japonska listina“, zlasti na koledar na njeni četrti strani (v spisu Komisije na strani 4912), da bi izkazala, da so evropske proizvajalke, preden so se sestale z japonskimi proizvajalkami, imele pripravljalne sestanke, da bi uskladile stališča in v okviru Evropsko-japonskega kluba izrazile skupne predloge.

- 220 Iz listinskih dokazov, na katere se v izpodbijani odločbi sklicuje Komisija in na katere je bilo opozorjeno zgoraj, izhaja, da so se štiri proizvajalke iz Skupnosti najpozneje leta 1993 dejansko sestale zaradi uskladitve nastopa v Evropsko-japonskem klubu pred medcelinskimi sestanki kluba. Ugotovljeno je tudi, da so se na teh sestankih pogovarjali o zaprtju obrata za vrezovanje navojev družbe Corus v Clydesdalu in o tem, da naj bi ga prevzela družba Vallourec ter o dobavi gladkih cevi družb Dalmine in Mannesmann temu obratu. Zato je nepojmljivo, da družbi Dalmine ne bi bila znana vsebina strategije, ki jo je izdelala družba Vallourec, in dejstvo, da je njena pogodba o dobavi z družbo Corus del širšega protikonkurenčnega okvira, ki vpliva tako na trg cevi z navoji standard kot na trg gladkih cevi.
- 221 V zvezi s trditvijo družbe Dalmine, da je bila tretja pogodba o dobavi, ki sta jo sklenili družbi Corus in Mannesmann, sklenjena veliko pozneje kot drugi dve, tako da Komisija na podlagi tega ni mogla sklepati o obstoju ene same kršitve, v katero so vpletene štiri evropske proizvajalke, je treba poudariti, da neobstoje pogodbe med družbama Mannesmann in Corus pred letom 1993 ne more omajati trditve Komisije o namenu, ki so ga imele druge tri proizvajalke, to je družbe Corus, Vallourec in Dalmine, ko so leta 1991 podpisale preostali dve pogodbi. Čeprav je bila strategija o delitvi dobave gladkih cevi v celoti izvedena šele takrat, ko je družba Corus imela tri dobaviteljice, je podpis teh dveh pogodb, ki sta pokrivali 70 % njenih potreb po gladkih ceveh, pomenil delno, vendar pomembno uresničitev tega projekta.
- 222 Sicer pa, kot je Komisija navedla pred Sodiščem prve stopnje, njeno analizo podkrepljuje navedba v listini z naslovom „Osnutek predlogov za sporazum o prestrukturiranju v zvezi z brezšivnimi cevmi“ z dne 21. januarja 1993 o tem, da je družba Mannesmann že dobavljala gladke cevi družbi Corus, kar nikakor ne bi bilo, kot navaja družba Dalmine, združljivo s podpisom pogodbe o dobavi družb Corus in Mannesmann v avgustu 1993. Čeprav je Komisija proti družbi Mannesmann iz previdnosti ugotovila kršitev, navedeno v členu 2 izpodbijane odločbe, šele od 9. avgusta 1993, ker je bil njen podpis pogodbe o dobavi z družbo Corus na ta dan zanesljiv dokaz o njenem sodelovanju pri kršitvi, iz zgornje navedbe izhaja, da je bila

družba Mannesmann v resnici dolžna dobavljati gladke cevi družbi Corus od januarja 1993.

- 223 Tako iz dokazov, na katere se sklicuje Komisija v izpodbijani odločbi, izhaja, da je družba Vallourec zasnovala strategijo o zaščiti trga Združenega kraljestva in sklenila pogodbo o dobavi z družbo Corus, ki je zlasti v začetku omogočala njeno izvajanje. Nato sta se ji družbi Dalmine in Mannesmann pridružili, kar potrjuje dejstvo, da je vsako od teh dveh podjetij sklenilo pogodbo o dobavi z družbo Corus.
- 224 Glede na zgoraj navedeno je treba ugotoviti, da je Komisija v izpodbijani odločbi pravilno ugotovila, da pogodbe o dobavi pomenijo kršitev iz člena 2 izpodbijane odločbe in da je njen obstoj ugotovila pravno zadostno. Iz previdnosti je treba tudi poudariti, da dodatni dokazi Komisije potrjujejo upravičenost njene trditve, da so te pogodbe sodile v širšo skupno evropsko politiko, ki je vplivala na cevi OCTG z navoji standard.
- 225 Končno, v zvezi s trditvami o manjši pomembnosti protikonkurenčnih učinkov pogodbe, ki sta jo sklenili družbi Dalmine in Corus, zadošča navedba, da ta okoliščina, tudi če bi bila dokazana, nima vpliva na obstoj kršitve iz člena 2 izpodbijane odločbe, ker je bil dokazan protikonkurenčni namen pogodbe in strategije, k izvedbi katere je prispevala.
- 226 Zato se zavrnejo tožbeni razlogi v zvezi z obstojem omejevalnega sporazuma, kar zadeva sodelovanje družbe Dalmine pri njem.

Tožbena razloga: upoštevni trg in povezava s kršitvijo iz člena 1 izpodbijane odločbe

— Trditve strank

- 227 Družba Dalmine navaja, da so se pogodbe o dobavi družbe Corus nanašale na proizvode, ki niso sodili na upoštevni trg. Zato v zvezi s temi pogodbami Komisija ni mogla veljavno ugotoviti obstoja omejitve konkurence na tem trgu.
- 228 Pojasnjuje, da je Komisija presodila, da so pogodbe o dobavi družbi Corus sodile v okvir sporazuma o spoštovanju trgov, ki je v členu 1 izpodbijane odločbe razglašen za nezakonitega. Taka presoja naj bi logično pomenila, da te pogodbe prizadenejo konkurenco na istem trgu proizvodov kot sporazum iz člena 1 izpodbijane odločbe. Vendar družba Dalmine zatrjuje, da ni tako: pogodbe o dobavi naj bi se nanašale na drugačne proizvode od tistih, ki jih pokriva sporazum iz člena 1 izpodbijane odločbe. 80 % teh naj bi bile gladke cevi, namenjene za predelavo v cevi OCTG premium, medtem ko se je sporazum, ki je bil sklenjen v okviru Evropsko-japonskega kluba, nanašal samo na cevi OCTG standard. Sklepanje Komisije naj bi bilo torej napačno, izpodbijana odločba pa nezadovoljivo obrazložena.
- 229 Družba Dalmine zatrjuje, da pogodbe o dobavi, sklenjene z družbo Corus, niso pomenile ukrepov za izvršitev kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe. Navaja, da zatrjevani sporazum, sklenjen med družbama Vallourec in Corus, japonskim proizvajalkam ni mogel prepovedati dostopa, saj so te že imele pomembne tržne deleže v Združenem kraljestvu. Dokazi, na katere se sklicuje Komisija, naj bi celo pokazali, da družba Vallourec ni bila prepričana, da bi zaprtje tovarne v Clydesdalu lahko povečalo konkurenco japonskih proizvajalk na tem trgu.

- 230 Družba Dalmine opozarja, da se je od leta 1991 družba Corus z gladkimi cevmi oskrbovala pri tujih proizvajalkah. Zato ne gre več za vprašanje o „nacionalni“ proizvodnji v Združenem kraljestvu, kot je v zvezi s spoštovanjem domačih trgov v okviru Evropsko-japonskega kluba predvideno v sklopu temeljnih pravil. Tako naj bi bilo napačno, če bi se prodajo gladkih cevi družb Vallourec, Mannesmann in Dalmine družbi Corus v preglednici iz uvodne izjave 68 izpodbijane odločbe uvrstilo v delež „domače proizvajalke“.
- 231 Družba Dalmine podredno navaja, da če bi Sodišče prve stopnje menilo, da je njena pogodba o dobavi z družbo Corus povezana s kršitvijo iz člena 1 izpodbijane odločbe, bi vse napake, ki vplivajo na razloge, na katerih temelji ugotovitev kršitve iz člena 2, enako vplivale tudi na veljavnost člena 1.
- 232 Komisija meni, da je v uvodnih izjavah od 146 do 155 izpodbijane odločbe obsežno obrazložila mehanizem, s katerim so pogodbe o dobavi izvajale temeljna pravila o spoštovanju domačih trgov, ki so bila dogovorjena v okviru Evropsko-japonskega kluba.
- 233 V zvezi s trditvami družbe Dalmine o ravni cen v Združenem kraljestvu Komisija ponavlja, da je bila ta raven visoka.

— Presoja Sodišča prve stopnje

- 234 Najprej je treba poudariti, da je Komisija ugotovila obstoj dveh različnih kršitev, ki vplivata na dva trga sorodnih proizvodov, v členu 1 oziroma členu 2 izpodbijane odločbe. Tako samo po sebi ni nedopustno dejstvo, da je upoštevni trg za

ugotavljanje kršitve iz člena 2 izpodbijane odločbe trg gladkih cevi, medtem ko je upoštevni trg za ugotavljanje kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe trg cevi OCTG standard z navoji, in sicer v skladu z opredelitvami zadevnih trgov v uvodni izjavi 29 te odločbe.

235 Glede tega, nobeno pravilo prava Skupnosti ne nasprotuje temu, da Komisija z eno samo odločbo ugotovi obstoj dveh različnih kršitev člena 81(1) ES. Obravnavani gospodarski položaji so namreč lahko zapleteni, tako da dva samostojna, a med seboj povezana trga lahko prizadeneta dve kršitvi, ki ju je logično sankcionirati z eno in isto odločbo, ker sta tudi kršitvi različni, vendar sta med seboj povezani.

236 Tako je Komisija v tem primeru opisala položaj, v katerem so bili sporazumi med evropskimi proizvajalkami, ki so prizadeli britanski trg gladkih cevi, vsaj deloma zasnovani zaradi zaščite britanskega prodajnega trga cevi OCTG standard z navoji pred uvozi iz Japonske. Komisija naj ne bi mogla dovolj upoštevati vseh okoliščin, ki jih je odkrila med preiskavo, ne da bi na teh dveh povezanih trgih preučila različna protikonkurenčna ravnanja (glej po analogiji, čeprav na stopnji pritožbenega postopka, sodbo Sodišča prve stopnje z dne 25. oktobra 2002 v zadevi Tetra Laval proti Komisiji, T-5/02, Recueil, str. II-4381, točke od 142 do 147 in od 154 do 162).

237 Očitki družbe Dalmine v zvezi s povezavo med sankcioniranima kršitvama ne morejo vplivati na utemeljenost člena 2 izpodbijane odločbe, ker je ugotovljena kršitev na podlagi samih določb pogodb o dobavi pravno zadostno dokazana (glej točke od 178 do 192 zgoraj). Ker se je Komisija pri dokazovanju obstoja kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe oprla na povezanost med kršitvama in ker se je nanjo sklicevala tudi v uvodni izjavi 164 izpodbijane odločbe pri presoji višine glob, je te trditve vendarle treba preučiti.

238 Iz besedila uvedne izjave 111, ki je v celoti navedena v točki 178 zgoraj, je razvidno, da je bil eden od ciljev opisanega omejevalnega sporazuma dejansko zaščita britanskega trga cevi OCTG standard v okviru temeljnih pravil, vendar je imel ta omejevalni sporazum tudi različne protikonkurenčne namene in učinke na britanski trg gladkih cevi. Zato je treba ugotoviti, da je Komisija pravno zadostno obrazložila vidik svojega sklepanja o povezavi med kršitvama, ugotovljenima v izpodbijani odločbi.

239 V zvezi s trditvami družbe Dalmine, da družba Corus ni bila več domača proizvajalka cevi OCTG standard z navoji, ker je kupovala gladke cevi pri drugih evropskih proizvajalkah, iz zapiskov družbe Vallourec izhaja, da se je njihovem avtorju, g. Verluci, zdelo verjetneje, da bi japonske proizvajalke spoštovale temeljna pravila, če bi se družba Corus strinjala, da bi se raje oskrbovala izključno z gladkimi cevmi iz Skupnosti, kot pa jih uvažala z drugih celin. Ker se je družba Corus odločila, da zapre tovarno za vrezovanje navojev v Clydesdal, je bila priporočena rešitev za zaščito britanskega trga, to je predelava britanskih gladkih cevi v cevi z navoji, zavrnjena, kar pa ni pomenilo, da so se vsi poskusi ohranitve zaščite britanskega trga pred japonskimi proizvajalkami šteli za nemogoče, kot to domneva družba Dalmine.

240 Vendar iz spisa izhaja, da je bilo za družbo Vallourec nujno treba poiskati drugačno rešitev, ki bi najbolje omogočala ohranitev obstoječega stanja. Rešitev, ki jo je zato pripravila družba Vallourec, je bila oskrbovanje družbe Corus z gladkimi cevmi, ki izvirajo izključno iz Skupnosti. Ni pomembno, ali je bila ta rešitev učinkovita, ker je iz dokazov razvidno, da je bil eden izmed ciljev, ki so jih s podpisom pogodb o dobavi želele uresničiti evropske proizvajalke, to, da se obdrži domači status britanskega trga pred japonskimi proizvajalkami (glej točko 213 zgoraj in naslednje).

- 241 Iz enakih razlogov je treba zavrniti trditev družbe Dalmine, da bi bilo nepravilno upoštevati prodajo gladkih cevi družb Vallourec, Mannesmann in Dalmine družbi Corus v delu „domače proizvajalke“ v preglednici iz uvodne izjave 68 izpodbijane odločbe. Tako upoštevanje namreč pomeni enačenje gladkih cevi evropskega porekla, ki jim je vrezovala navoje družba Corus, nato družba TISL (hčerinska družba družbe Vallourec), s cevmi z navoji britanskega porekla.
- 242 Analize Komisije v zvezi z ugotovljeno kršitvijo v členu 2 izpodbijane odločbe, kot izhaja iz njene uvodne izjave 111, ne omaje niti dejstvo, da je bil zgolj en del gladkih cevi, na katere se nanašajo pogodbe o dobavi, predelan v cevi OCTG standard, drugi del pa je bil namenjen proizvodnji cevi OCTG z navoji premium. Če se ugotovi, da je bil določen delež teh gladkih cevi predelan v cevi OCTG standard, se s tem dokaže obstoj povezave med kršitvama in tako obstoj kršitve iz člena 2 izpodbijane odločbe prispeva k ugotovitvi obstoja kršitve iz njenega člena 1.
- 243 Kot navaja sama družba Dalmine, je bilo 20 % gladkih cevi, ki jih je dobavila po pogodbi o dobavi, sklenjeni med družbo Corus in njo, namenjenih za predelavo v cevi z navoji standard. Določbe te pogodbe in pogodb, ki jih je družba Corus sklenila z družbama Vallourec in Mannesmann, namreč potrjujejo, in sicer vsaka v členu 6(b), da se je prodaja cevi OCTG standard („buttress threaded casing“) in cevi OCTG premium („VAM“) upoštevala pri izračunu cene, ki jo je morala družba Corus plačati za gladke cevi, to pa je način izračuna, ki ima smisel samo, če se je moral določen del tako dobavljenih gladkih cevi predelati v cevi OCTG standard.
- 244 Iz previdnosti pa je treba ugotoviti, da je navedba Komisije v prvem stavku uvodne izjave 164 izpodbijane odločbe, da so bile pogodbe o dobavi, ki pomenijo kršitev iz člena 2, samo sredstvo za izvedbo kršitve iz člena 1, pretirana, kajti to je bil poleg povezanih, a vendar različnih, protikonkurenčnih ciljev in učinkov cilj druge kršitve. Sodišče prve stopnje je tako v sodbi JFE Engineering in drugi proti Komisiji, točka

111 zgoraj (točka 569 in naslednje), razsodilo, da je Komisija kršila načelo enakega obravnavanja, ker pri določitvi zneska glob, ki so bile naložene evropskim proizvajalkam, ni upoštevala kršitve, ugotovljene v členu 2 izpodbijane odločbe, kljub dejstvu, da so namen in učinki navedene kršitve presegle njihov prispevek k nadaljevanju Evropsko-japonskega sporazuma (glej predvsem točko 571 navedene sodbe).

245 Čeprav je neenakost obravnavanja, navedena v prejšnji točki, končno le upravičila zmanjšanje glob, ki so bile naložene japonskim tožečim strankam, napačna analiza, zaradi katere je prišlo do neenakega obravnavanja, ne upravičuje razglasitve ničnosti člena 2 niti člena 1 izpodbijane odločbe v okviru te tožbe.

246 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba tožbene razloge glede upoštevnega trga in povezave med obema kršitvama, ugotovljenima v členih 1 in 2 izpodbijane odločbe, zavrniti. Zato ni mogoče ugoditi predlogu za razglasitev ničnosti člena 2 izpodbijane odločbe.

Predlog za razveljavitev globe oziroma za zmanjšanje njenega zneska

247 Družba Dalmine s sklicevanjem na zgoraj uveljavljane tožbene razloge zahteva razglasitev ničnosti člena 4 izpodbijane odločbe, s katerim ji je naložena globa v višini 10,8 milijona evrov, in uvodnih izjav od 156 do 175 izpodbijane odločbe. Podredno predlaga zmanjšanje globe, ki ji je bila naložena. Tožeča stranka v zvezi s tem Komisiji očita, da ni pravilno uporabila meril za določitev višine glob, zlasti ne Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in členom 65(5) Pogodbe ESPJ (UL 1998, C 9, str. 3, v nadaljevanju: Smernice o načinu določanja glob), in obvestila o ugodni obravnavi.

1. *Teža kršitve*

248 Družba Dalmine izpodbija presojo Komisije v zvezi s težo kršitve.

Opredelitev upoštevnega trga in učinki kršitve

Trditve strank

249 Družba Dalmine se pritožuje, da Komisija pri presoji teže kršitve ni v celoti upoštevala njenih učinkov, kot to zahtevajo Smernice o načinu določanja glob (točka 1A). V obravnavanem primeru naj bi Komisija te učinke preučila, ne da bi se pri tem omejila na upošteveni trg, čeprav bi se morala.

250 Družba Dalmine namreč opozarja, da je trg upoštevnih proizvodov trg cevi OCTG standard in transportnih cevi „projekt“. Geografsko naj bi Komisija dokazala, da je trg prvonavedenih proizvodov svetovni trg in da je trg drugonavedenih proizvodov „vsaj evropski trg“ (uvodni izjavi 35 in 36 izpodbijane odločbe). Kljub temu naj Komisija dalje ne bi upoštevala te opredelitve upoštevnega trga in naj bi pomen kršitve presodila tako, da je upoštevala izključno prodajo upoštevnih proizvodov na trgu Skupnosti.

251 Komisija bi morala v zvezi s cevmi OCTG standard upoštevati svetovni trg. Tako bi ugotovila, da prodaja naslovnih izpodbijane odločbe pomeni skupaj 13,5 % upoštevnega trga, prodaja na evropskem trgu pa 0,75 % zadevnega trga.

252 V zvezi s transportnimi cevmi „projekt“ po mnenju tožeče stranke geografska omejitev upoštevnega trga na Evropo ne more upravičiti analize, omejene samo na ozemlje Skupnosti. Komisija bi morala v presojo učinkov omejevalnega sporazuma, ki pomeni sankcionirano kršitev, vključiti eksteritorialno ozemlje Norveške.

253 Družba Dalmine poleg tega očita Komisiji, da se je oprla na dejstvo, da so Nemčija, Francija, Italija in Združeno kraljestvo pomenili večino porabe upoštevni proizvodov v Skupnosti (uvodna izjava 161 izpodbijane odločbe). Upoštevni geografski trg za obe vrsti zadevnih proizvodov naj bi bil torej širši od ozemlja Skupnosti.

254 Družba Dalmine na koncu navaja, da je imel sporazum o spoštovanju temeljnih pravil, ki se je nanašal na spoštovanje domačih trgov in je bil sklenjen v okviru Evropsko-japonskega kluba, le zanemarljiv vpliv na splošno prodajo cevi OCTG na njenem domačem trgu, to je v Italiji. Ker se Komisija v zvezi s transportnimi cevmi „projekt“ ni izrekla o vprašanju, ali jih je mogoče nadomestiti s šivnimi cevmi, naj ne bi bilo mogoče preveriti resničnega vpliva zadevnega sporazuma.

255 V odgovor na te očitke Komisija navaja, da je znesek globe določila v skladu z določbami Uredbe št. 17. Osnovni znesek globe naj bi določila glede na težo in trajanje kršitve.

- 256 Komisija opozarja, da so cevi, ki so predmet kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe, pomenile le del brezšivnih cevi, namenjenih naftni in plinski industriji. Cevi OCTG standard in transportne cevi „projekt“, ki so jih v Skupnosti prodajale družbe naslovnice izpodbijane odločbe, naj bi pomenile 19% porabe cevi OCTG in brezšivnih transportnih cevi v Skupnosti, medtem ko so več kot 50% porabe v Skupnosti pomenile cevi OCTG in transportne cevi, na katere se sporazum ni nanašal in katerih več kot 21% je izviralo iz uvoza iz tretjih držav, ki niso Japonska.
- 257 Komisija poleg tega zatrjuje, da je jasno priznala, da je kršitev imela omejen vpliv na trg. Navaja tudi, da je njena analiza usmerjena na trg Skupnosti, kar pa ni v nasprotju z geografsko opredelitvijo trga cevi OCTG (uvodna izjava 35 izpodbijane odločbe).

Presoja Sodišča prve stopnje

- 258 Najprej je treba poudariti, da lahko Komisija na podlagi člena 15(2) Uredbe št. 17 naloži globo od 1000 do 1.000.000 evrov ali višjo vsoto, ki pa ne presega 10% prometa v predhodnem poslovnem letu vsakega podjetja, udeleženega pri kršitvi. Navedena določba za določitev višine globe znotraj teh omejitev predpisuje upoštevanje teže in trajanja kršitve.
- 259 Niti Uredba št. 17, niti sodna praksa, niti Smernice o načinu določanja glob torej ne določajo, da je treba globo določiti neposredno glede na velikost prizadetega trga, ampak je ta dejavnik samo en element med drugimi upoštevnimi elementi. Tako

mora biti v skladu z Uredbo št. 17, kot jo razlaga sodna praksa, globa, ki se naloži podjetju za kršitev v zadevi konkurence, sorazmerna s kršitvijo kot celoto, pri čemer je treba zlasti upoštevati njeno težo (v tem smislu glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 6. oktobra 1994 v zadevi Tetra Pak proti Komisiji, T-83/91, Recueil, str. II-755, točka 240, in po analogiji sodbo Sodišča prve stopnje z dne 21. oktobra 1997 v zadevi Deutsche Bahn proti Komisiji, T-229/94, Recueil, str. II-1689, točka 127). Kot je Sodišče potrdilo v točki 120 sodbe z dne 7. junija 1983 v zadevi Musique diffusion française in drugi proti Komisiji (od 100/80 do 103/80, Recueil, str. 1825), je treba pri presoji teže kršitve upoštevati veliko število dejavnikov, katerih značaj in pomen se spreminjata glede na vrsto obravnavane kršitve in glede na posebne okoliščine kršitve (po analogiji glej tudi zgoraj navedeno sodbo Deutsche Bahn proti Komisiji, točka 127).

260 Sicer pa je treba poudariti, da je Komisija, čeprav se v izpodbijani odločbi ni izrecno sklicevala na Smernice, znesek globe, naložene tožeči stranki, kljub temu določila z uporabo metode določanja zneska, ki si jo je sama določila v Smernicah.

261 Čeprav ima Komisija pri določanju zneska globe diskrecijsko pravico (sodba Sodišča prve stopnje z dne 6. aprila 1995 v zadevi Martinelli proti Komisiji, T-150/89, Recueil, str. II-1165, točka 59, in po analogiji sodba Deutsche Bahn proti Komisiji, točka 259 zgoraj, točka 127), je treba ugotoviti, da ne sme odstopati od pravil, ki si jih je naložila (glej sodbo Hercules Chemicals proti Komisiji, točka 162 zgoraj, točka 53, ki je bila po vloženi pritožbi potrjena s sodbo Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Hercules Chemicals proti Komisiji, C-51/92 P, Recueil, str. I-4235, in zgoraj navedeno sodno prakso). Tako mora Komisija dejansko upoštevati določbe Smernic o načinu določanja glob in določiti znesek globe, zlasti elemente, ki jih te določajo kot obvezne. Vendar diskrecijska pravica Komisije in njene omejitve v nobenem primeru ne vplivajo na izvajanje neomejene pristojnosti sodišč Skupnosti.

- 262 Ugotoviti je treba, da je treba, kot izhaja iz točke 1A Smernic o načinu določanja glob, „pri presoji teže kršitve upoštevati njeno naravo, njen dejanski vpliv na trg, kjer se to lahko izmeri, in velikost upoštevnege geografskega trga“. V uvodni izjavi 159 izpodbijane odločbe pa Komisija poudarja, da je pri določitvi teže kršitve upoštevala prav ta tri merila.
- 263 Vendar se je Komisija v uvodni izjavi 161 izpodbijane odločbe oprla predvsem na naravo kršitvenega ravnanja vseh podjetij, da je utemeljila svojo ugotovitev, da je kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe „zelo resna“. V zvezi s tem se je sklicevala na visoko protikonkurenčnost in škodljivost sankcioniranega sporazuma o razdelitvi trgov za pravilno delovanje notranjega trga, namerno nezakonnost in na skrivnost in institucionaliziranost sistema, katerega namen je bilo omejevanje konkurence. Komisija je v tej isti uvodni izjavi 161 upoštevala tudi dejstvo, da „štiri zadevne države članice pomenijo večino porabe OCTG [cevi] in brezšivnih [transportnih cevi] v Skupnosti in gre torej za velik geografski trg“.
- 264 Po drugi stani je Komisija v uvodni izjavi 160 izpodbijane odločbe ugotovila, da je bil „dejanski vpliv kršitve na trg manjši“, ker sta posebna proizvoda, ki ju zajema kršitev, to je cevi OCTG standard in transportne cevi „projekt“, pomenila le 19 % porabe v Skupnosti cevi OCTG in brezšivnih transportnih cevi in ker so šivne cevi zaradi tehnološkega napredka lahko pokrivala del povpraševanja po brezšivnih ceveh.
- 265 Tako je Komisija v uvodni izjavi 162 izpodbijane odločbe potem, ko je to kršitev uvrstila v skupino „zelo resnih“ kršitev na podlagi dejavnikov, ki so naštetih v uvodni izjavi 161, navedla razmeroma nizko prodano količino zadevnih proizvodov, ki so jo v štirih navedenih državah članicah uresničile naslovnice izpodbijane odločbe (73 milijonov evrov letno). To napotilo na velikost prizadetega trga se ujema z

ugotovitvijo o manjšem vplivu kršitve na trg iz uvodne izjave 160 izpodbijane odločbe. Komisija se je torej odločila, da bo globo glede na težo določila le na deset milijonov evrov. Smernice o načinu določanja glob pa načeloma za kršitev, ki sodi v to skupino, določajo znesek „najmanj 20 milijonov [evrov]“.

266 Ugotoviti je treba, ali je zgoraj opisani pristop Komisije glede na trditve, s katerimi ga izpodbija družba Dalmine, nezakonit.

267 V zvezi s trditvami družbe Dalmine o upoštevnih trgih je treba ugotoviti, da uvodni izjavi 35 in 36 izpodbijane odločbe pomenita opredelitev zadevnih geografskih trgov, kot bi morali biti v normalnih okoliščinah, če ne bi bilo nedopustnih sporazumov, katerih namen in učinek sta bila njihova umetna razdelitev. Dalje iz celote izpodbijane odločbe, zlasti iz njenih uvodnih izjav od 53 do 77, izhaja, da so na vsakem domačem trgu ali v nekaterih primerih na trgu določene svetovne regije ravnanje japonskih in evropskih proizvajalk določala posebna pravila, ki so se razlikovala od trga do trga in so bila rezultat gospodarskih pogajanj znotraj Evropsko-japonskega kluba.

268 Tako je treba kot neupoštevne zavrniti trditve družbe Dalmine v zvezi z nizkimi odstotki na svetovnem in evropskem trgu cevi OCTG standard in transportnih cevi „projekt“, ki jih pomeni prodaja osmih naslovnih izpodbijane odločbe. Tako je dejstvo, da je bil predmet kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe, in vsaj delno tudi njen učinek, da se vsako od navedenih naslovnih izključi iz domačih trgov druge od teh družb, vključno s trgov štirih največjih držav članic Evropske skupnosti glede na porabo jeklenih cevi, kar je v skladu s presojo v izpodbijani odločbi „zelo resna“ kršitev.

- 269 V zvezi s tem so trditve družbe Dalmine o nizki prodaji cevi OCTG standard in o pomenu šivnih cevi pri konkuriranju transportnim cevem „projekt“ na njihovem domačem trgu brez pomena, ker je njeno sodelovanje pri kršitvi glede delitve trgov posledica zaveze, da na drugih trgih ne bo prodajala proizvodov, ki so navedeni v izpodbijani odločbi. Tako okoliščine, ki jih navaja, niti če bi bile pravno zadostno dokazane, ne bi mogle omajati sprejetega sklepa Komisije o teži kršitve, ki jo je storila družba Dalmine.
- 270 Poudariti je treba tudi, da je Komisija v uvodni izjavi 160 izpodbijane odločbe dejstvo, na katerega se sklicuje družba Dalmine, da se kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe nanaša samo na dva posebna proizvoda, to je na cevi OCTG standard in na transportne cevi „projekt“ in ne na vse cevi OCTG in transportne cevi, izrecno omenila kot dejavnik, ki omejuje konkreten učinek kršitve na trg (glej točko 264 zgoraj). V tej uvodni izjavi 160 se Komisija podobno sklicuje na naraščajočo konkurenco šivnih cevi (glej tudi točko 264 zgoraj). Zato je treba ugotoviti, da je Komisija te elemente že upoštevala pri presoji teže kršitve v izpodbijani odločbi.
- 271 Glede na zgoraj navedeno je treba navesti, da v točki 265 zgoraj navedeno zmanjšanje zneska globe, ki je bila glede na težo določena na 50 % najnižjega zneska, ki se ga običajno naloži za „zelo resne“ kršitve, ustrezno upošteva omejen učinek kršitve na trg v obravnavanem primeru.
- 272 V tej zvezi je treba tudi opozoriti, da imajo globe na področju konkurence tudi odvračilno funkcijo (v zvezi s tem glej točko 1A(4) Smernic o načinu določanja glob). Ob upoštevanju dejstva, da so podjetja, na katera je naslovljena izpodbijana

odločba, velike družbe, kar je navedeno v uvodni izjavi 165 izpodbijane odločbe (glej tudi točko 281 in naslednje), bi večje zmanjšanje zneska globe, ki je bil določen glede na težo kršitve, lahko globam odvzelo odvratilni učinek.

Presoja posameznega ravnanja družb in neobstoj razlik med podjetji glede na njihovo velikost

Trditve strank

- 273 Družba Dalmine očita Komisiji, da ni namenila pozornosti posameznemu ravnanju in velikosti vsakega obravnavanega podjetja. V skladu s Smernicami o načinu določanja glob bi morala Komisija zneske glob ponderirati glede na te dejavnike.
- 274 Družba Dalmine glede tega zatrjuje, da je imela na trgu samo obroben položaj. Cevi OCTG standard naj bi pomenile le 7,3 % njene celotne prodaje med letoma 1990 in 1995. Ker Komisija glede transportnih cevi „projekt“ ni upoštevala učinka prodaje šivnih cevi na trge brezšivnih cevi, naj ne bi mogla dokončno sklepati. Poleg tega naj družba Dalmine ne bi vestno izvajala protikonkurenčnih sporazumov, ki se ji očitajo, ampak je znotraj Evropsko-japonskega kluba obdržala določeno svobodo pri delovanju, saj je svoje cevi OCTG in transportne cevi še naprej prodajala v Evropi in drugje.
- 275 Še več, družba Dalmine očita Komisiji, da je višino globe določila brez upoštevanja velikosti in prometa na zadevnem trgu vsakega obravnavanega podjetja. Vendar naj bi pravičnost in načelo sorazmernosti narekovala, da se podjetja ne obravnavajo

enako, ampak se njihova ravnanja sankcionirajo glede na njihovo posamično vlogo in glede na vpliv njihovega sodelovanja pri kršitvi na trg.

- 276 Družba Dalmine meni, da je bila neupravičeno kaznovana, saj je bila med naslovnici izpodbijane odločbe eno od najmanjših podjetij. Komisiji, ki v uvodni izjavi 165 izpodbijane odločbe navaja: „[v]sa podjetja, na katera je naslovljena ta odločba, so velike družbe. Zato na tej podlagi ni treba določiti različnih zneskov globe“, očita kategorično zavrnitev. Izpostavlja, da je bila njena dejavnost omejena na proizvodnjo določenih vrst brezšivnih cevi. Zato je ni bilo mogoče primerjati z družbami, katerih dejavnosti so bile znatno obsežnejše in promet veliko večji od njenega.
- 277 Komisija navaja, da je družba Dalmine sodelovala pri sporazumu o spoštovanju domačih trgov, ki pomeni zelo resno kršitev člena 81(1) ES. Komisija v tej zvezi poudarja, da tožeča stranka ni izpodbijala resničnosti dejstev, ki so bila ugotovljena v izpodbijani odločbi. Poleg tega naj bi tožeča stranka sodelovala tudi pri kršitvi iz člena 2 izpodbijane odločbe. Dejstvo, da je lahko ravnala malo samostojneje od drugih strank omejevalnega sporazuma, samo po sebi ni olajševalna okoliščina (sodba Sodišča prve stopnje z dne 14. maja 1998 v zadevi SCA Holding proti Komisiji, T-327/94, Recueil, str. II-1373, točka 142). Samostojnost, ki jo je družba Dalmine, kot to zatrjuje, ohranila znotraj Evropsko-japonskega kluba, naj bi bila povsem brez pomena in naj bi ji nasprotovali njen skorajda monopolni položaj na italijanskem trgu, njeno dejavno sodelovanje pri pogovorih o prevzemu dejavnosti družbe Corus in navsezadnje pogodba, ki jo je sklenila z družbo v skladu s temeljnimi pravili o spoštovanju domačih trgov, ki so bila sprejeta v okviru Evropsko-japonskega kluba.
- 278 Ker je Komisija v izpodbijani odločbi ugotovila, da je bilo vseh osem naslovnici izpodbijane odločbe velikih družb, in upoštevajoč razmeroma majhen splošni učinek kršitve na trge, trditev družbe Dalmine ne bi mogla dokazati, da je Komisija s tem, da

v obravnavanem primeru ni uporabila točke 1A, šesti odstavek, Smernic o načinu določanja glob, prekoračila meje svoje diskrecijske pravice.

- 279 Komisija v odgovor na te očitke tudi zatrjuje, da se je promet tožeče stranke v letu 1998 dvignil na 669 milijonov evrov (uvodna izjava 17 izpodbijane odločbe). Šlo naj bi torej za veliko podjetje. Dejstvo, da ni tako veliko kot druge naslovnice izpodbijane odločbe, naj ne bi pomenilo, da bi moralo biti upravičena do zmanjšanja globe.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 280 Najprej je treba poudariti, da je napotilo iz člena 15(2) Uredbe št.17 na 10% omejitev svetovnega prometa pomembno izključno pri določitvi zgornje meje globe, ki jo Komisija lahko naloži (glej točko 1 Smernic o načinu določanja glob ter sodbo *Musique diffusion française* in drugi proti Komisiji, točka 259 zgoraj, točka 119), in nikakor ne pomeni, da mora biti znesek globe, naložene podjetju, sorazmeren z njegovo velikostjo.
- 281 Vendar točka 1A, šesti odstavek, Smernic o načinu določanja glob, ki se uporablja v obravnavanem primeru (glej točko 272 zgoraj), v nekaterih primerih določa možnost „uporabe ponderjev za zneske, določene znotraj vsake od treh skupin [kršitev], da bi upoštevali specifično težo in zato dejanski vpliv kršitev vsakega podjetja na konkurenco“. V skladu s tem odstavkom je ta pristop primeren „zlasti če obstaja znatno neskladje med velikostjo podjetij, ki zagrešijo kršitve iste vrste“.

- 282 Vendar iz uporabe izraza „v nekaterih primerih“ in iz besede „zlasti“ v Smernicah o načinu določanja glob izhaja, da ponderiranje glede na posamezno velikost podjetja ni sistematičen računski korak, ki si ga je določila Komisija, ampak možnost prilagajanja, ki jo lahko izkoristi v zadevah, ko je to potrebno. V zvezi s tem je treba opozoriti, da ima Komisija v skladu s sodno prakso pravico, da določene elemente upošteva ali ne, ko določa višino globe, ki jo namerava naložiti, zlasti glede na okoliščine primera (v tem smislu glej sklep Sodišča z dne 25. marca 1996 v zadevi SPO in drugi proti Komisiji, C-137/95 P, Recueil, str. I-1611, točka 54, in sodbi Sodišča z dne 17. julija 1997 v zadevi Ferriere Nord proti Komisiji, C-219/95 P, Recueil, str. I-4411, točki 32 in 33, ter z dne 15. oktobra 2002 v zadevi Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P in C-254/99 P, Recueil, str. I-8375, točka 465; v tem smislu glej tudi sodbo Sodišča prve stopnje z dne 14. maja 1998 v zadevi KNP BT proti Komisiji, T-309/94, Recueil, str. II-1007, točka 68).
- 283 Glede na besedilo zgoraj navedene točke 1A, šesti odstavek, Smernic o načinu določanja glob je treba ugotoviti, da si je Komisija pri odločanju za ponderiranje glob glede na velikost podjetja pridržala določen prostor za prosto presojo. Tako Komisija, če se globe naložijo več podjetjem, ki so vpletene v isto kršitev, pri določanju zneska glob ni dolžna zagotoviti, da končni zneski glob odražajo razliko med zadevnimi podjetji glede na njihov celotni promet (čeprav sta še na stopnji pritožbenega postopka, glej v tem smislu sodbi Sodišča prve stopnje z dne 20. marca 2002 v zadevi LR AF 1998 proti Komisiji, T-23/99, Recueil, str. II-1705, točka 278, in z dne 19. marca 2003 v zadevi CMA CGM in drugi proti Komisiji, T-213/00, Recueil, str. II-913, točka 385).
- 284 Komisija je v obravnavanem primeru v uvodni izjavi 165 izpodbijane odločbe ugotovila, da so bila vsa podjetja, na katera je bila naslovljena izpodbijana odločba, velika, zato ni bilo treba določiti različnih zneskov glob. Družba Dalmine tej presoji nasprotuje in navaja, da je eno od najmanjših podjetij, na katera je naslovljena izpodbijana odločba, in da je njen promet v letu 1998 znašal samo 667 milijonov evrov. Ugotoviti je namreč treba, da obstaja znatna razlika v celotnem prometu za

vse proizvode med družbo Dalmine in največjo med vsemi obravnavanimi družbami, to je družbo Nippon, katere promet v letu 1998 je znašal 13.489 milijonov evrov.

285 Vendar je Komisija v odgovoru na tožbo poudarila, družba Dalmine pa temu ni oporekala, da ta ni niti malo niti srednje veliko podjetje. Priporočilo Komisije 96/280/ES z dne 3. aprila 1996 v zvezi z opredelitvijo malih in srednje velikih podjetij (UL L 107, str. 4), ki je veljalo ob izdaji izpodbijane odločbe, namreč med drugim določa, da morajo taka podjetja zaposlovati manj kot 250 oseb in mora biti njihov letni promet manjši od 40 milijonov evrov ali letna bilanca ne sme presegati 27 milijonov evrov. V priporočilu Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 v zvezi z opredelitvijo mikro, majhnih in srednje velikih podjetij (UL L 124, str. 36) sta bila slednja pragovala popravljena navzgor, in sicer na 50 oziroma 43 milijonov evrov.

286 Čeprav Sodišču prve stopnje ni znano, koliko je zaposlenih v družbi Dalmine in kolikšna je višina njene letne bilance, je vendarle treba ugotoviti, da je bil promet družbe Dalmine v letu 1998 več kot desetkrat višji od mejnega zneska, ki ga v zvezi s tem merilom Komisija določa v priporočilih. Na podlagi podatkov, ki so bili predloženi Sodišču prve stopnje, je tako treba ugotoviti, da Komisija ni storila napake, ko je v uvodni izjavi 165 izpodbijane odločbe odločila, da so bila vsa podjetja, na katera je bila naslovljena izpodbijana odločba, velike družbe.

287 Poleg tega je treba poudariti, da znesek globe, ki je bil v izpodbijani odločbi naložen družbi Dalmine, to je 10,8 milijona evrov, pomeni le približno 1,62 % njenega svetovnega prometa v letu 1998, ki je znašal 667 milijonov evrov. Višina njene globe brez zmanjšanja zaradi sodelovanja naj bi znašala 13,5 milijona evrov, kar je manj kot 2 % tega zneska. Ugotoviti je treba, da so ti zneski znatno pod zgoraj navedeno mejo 10 %.

- 288 V zvezi s trditvijo družbe Dalmine, da naj bi bil vpliv njenega ravnanja na trg minimalen zato, ker je bil njen položaj na trgu samo obrobni, je treba ponovno opozoriti, da je trditev družbe Dalmine o majhnem pomenu prodaje cevi OCTG standard in o pomenu šivnih cevi za konkuriranje transportnim cevem „projekt“ na njenem domačem trgu nepomembna, ker je njeno sodelovanje pri kršitvi, ki jo tvori sporazum o razdelitvi trgov, pripeljalo do tega, da se je zavezala, da zadevnih proizvodov ne bo prodajala na drugih trgih (glej točko 269 zgoraj). Tako tudi če bi bile okoliščine, na katere se sklicuje, dokazane pravno zadostno, to ne more omajati ugotovitve Komisije v zvezi s težo kršitve, ki jo je storila družba Dalmine.
- 289 V tej zvezi je treba tudi opozoriti, da je vsaka proizvajalka sprejela enako zavezo, in sicer da na domačem trgu vsake druge članice Evropsko-japonskega kluba ne bo prodajala cevi OCTG standard in transportnih cevi. Kot je navedeno v točki 263 zgoraj, se je Komisija pri določitvi „zelo resne“ narave kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe v glavnem oprla na močno protikonkurenčnost te zaveze.
- 290 Ker je družba Dalmine edina italijanska članica Evropsko-japonskega kluba, je treba ugotoviti, da je njeno sodelovanje pri tem sporazumu zadoščalo za to, da se njegovo geografsko področje uporabe razširi na ozemlje ene države članice Skupnosti. Zato je treba ugotoviti, da njeno sodelovanje pri kršitvi ni imelo zanemarljivega vpliva na trg Skupnosti. Ta okoliščina je namreč mnogo bolj upoštevana pri presoji dejanskega vpliva sodelovanja družbe Dalmine pri kršitvi iz člena 1 izpodbijane odločbe na trge proizvodov, navedenih v tem členu, kot pa preprosta primerjava skupnega prometa vsakega od podjetij.
- 291 V zvezi z zatrjevano samostojnostjo delovanja tožeče stranke v Evropsko-japonskem klubu je treba opozoriti, da dejstvo, da podjetje, za katero je dokazano sodelovanje pri usklajevanju s konkurenti za razdelitev trgov, na trgu ni ravnalo v skladu z

dogovorom s svojimi konkurenti, ne pomeni nujno dejavnika, ki ga je treba upoštevati kot olajševalno okoliščino pri določanju višine globe (sodba SCA Holding proti Komisiji, točka 277 zgoraj, točka 142). Tako lahko podjetje, ki kljub uskladitvi s konkurenti nadaljuje deloma neodvisno politiko na trgu, zgolj namerava izkoristiti omejevalni sporazum v svojo korist.

292 Zato je treba drugo alineo točke 3 Smernic o načinu določanja glob razlagati tako, da mora Komisija priznati, da obstaja olajševalna okoliščina, ker se omejevalni sporazum ni izvajal, le če lahko podjetje, ki uveljavlja to okoliščino, dokaže, da je jasno in bistveno kršilo obveznosti za izvajanje tega sporazuma, in sicer toliko, da je oviralo njegovo izvajanje, in če ni vzbujalo vtisa, da spoštuje sporazum, in s tem spodbudilo druga podjetja k izvajanju zadevnega omejevalnega sporazuma.

293 Kot je Sodišče prve stopnje navedlo v sodbi Cement, točka 44 zgoraj (točka 1389), podjetje, ki se ne oddalji od sklepov sestanka, na katerem je sodelovalo, načeloma ohrani „popolno odgovornost glede sodelovanja pri omejevalnem sporazumu“. Podjetja bi tako preveč preprosto zmanjšala tveganje plačila visoke globe, če bi lahko imela korist od nedopustnega omejevalnega sporazuma in bi bila nato deležna zmanjšanja globe, ker so imela le manjšo vlogo pri izvajanju kršitve, medtem ko je njihov odnos spodbudil druga podjetja, da ravnajo za konkurenco škodljiveje.

294 Podobno je treba glede trditve, da je imela družba Dalmine pasivno vlogo pri omejevalnem sporazumu in da naj bi ravnanje pomenilo olajševalno okoliščino v skladu s prvo alineo točke 3 Smernic o načinu določanja glob, poudariti, da ta družba ni zanikala sodelovanja pri sestankih Evropsko-japonskega kluba. V okviru tožbenih razlogov za razglasitev ničnosti člena 1 izpodbijane odločbe ter v sodbi JFE Engineering in drugi proti Komisiji, točka 111 zgoraj, je bilo že zgoraj ugotovljeno, da je bilo spoštovanje domačih trgov eno od vprašanj, o katerih so razpravljali na teh sestankih.

- 295 V obravnavanem primeru družba Dalmine niti ne zatrjuje, da je na sestankih Evropsko-japonskega kluba sodelovala manj redno kot druge članice tega kluba, kar bi v skladu s sodno prakso morebiti lahko upravičilo zmanjšanje globe v njeno korist (v tej zvezi glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 14. maja 1998 v zadevi Weig proti Komisiji, T-317/94, Recueil, str. II-1235, točka 264). Ne zatrjuje niti posebnih okoliščin ali dokazov, ki bi lahko izkazali, da je bil njen odnos na teh sestankih povsem pasiven ali posnemovalen. Nasprotno, kot je bilo navedeno v točki 290 zgoraj, je bil italijanski trg vključen v sporazum o razdelitvi trgov samo zaradi njene prisotnosti v Evropsko-japonskem klubu. V teh okoliščinah Komisiji ni mogoče očitati, da družbi Dalmine ni priznala zmanjšanja globe na podlagi prve alineje točke 3 Smernic.
- 296 Tudi če bi se v obravnavanem primeru dokazalo, da je družba Dalmine ustvarila manjši obseg prodaje na drugih trgih Skupnosti, kjer je bila prisotna kršitev, ta okoliščina v tem primeru ne bi zadoščala za to, da bi njena odgovornost postala vprašljiva, in sicer zato, ker je s svojo prisotnostjo na sestankih Evropsko-japonskega kluba pristopila ali je vsaj pred drugimi udeleženci vzbujala videz, da je načeloma pristopila k vsebini dogovorjenega protikonkurenčnega sporazuma. Iz spisa, zlasti iz številčnih podatkov v preglednici iz uvodne izjave 68 izpodbijane odločbe, izhaja, da se je razdelitev trgov, določena v omejevalnem sporazumu, v praksi vsaj delno izvajala in da je omejevalni sporazum neizogibno dejansko vplival na konkurenčne razmere na trgih Skupnosti.
- 297 Glede na zgoraj navedeno je Komisija v okoliščinah obravnavanega primera smela upravičeno šteti, da je bilo treba glede na težo določiti isti znesek globe za vsako podjetje, na katero je bila naslovljena izpodbijana odločba. Iz previdnosti je treba še navesti, da Komisija pri tem prav tako ni kršila načela enakega obravnavanja.

298 Ob upoštevanju vseh trditvev in okoliščin, ki so bile preučene zgoraj, v obravnavanem primeru Sodišču prve stopnje pri izvajanju neomejene pristojnosti ni treba spremeniti zneskov glob na podlagi različnih položajev ali velikosti družb naslovnice izpodbijane odločbe.

2. Trajanje kršitve

Trditve strank

299 Družba Dalmine izpodbija presojo Komisije v zvezi s trajanjem kršitve. Čeprav so se sestanki Evropsko-japonskega kluba začeli leta 1977, naj bi se zaradi sporazumov o prostovoljnem omejevanju izvoza, ki jih je Komisija sklenila z japonskimi organi, obdobje kršitve lahko začelo šele 1. januarja 1991 (uvodna izjava 108 izpodbijane odločbe). Družba Dalmine Komisiji očita, da v izpodbijani odločbi ni upoštevala dejstva, da sta 28. decembra 1989 Komisija in japonska vlada podaljšali te sporazume o prostovoljnem omejevanju do 31. decembra 1990.

300 Družba Dalmine med drugim meni, da se je obdobje kršitve končalo proti koncu leta 1994, in sicer po prvih preiskavah, ki jih je Komisija opravila decembra 1994. Zatrjuje, da po tem ni nikoli sodelovala na nobenem sestanku z japonskimi proizvajalkami.

301 Kršitve upravnega postopka naj bi v vsakem primeru preprečevale ugotovitev kršitve proti tožeči stranki po preiskavah, opravljenih 1. in 2. decembra 1994.

- 302 Zato bi bilo treba trajanje kršitve, ki se očita družbi Dalmine, skrajšati na manj kot štiri leta, in sicer na obdobje med vključno 1. januarjem 1991 in 2. decembrom 1994. V skladu s Smernicami o načinu določanja glob naj bi šlo za srednjetrojno kršitev, kar lahko pripelje do 10-odstotnega letnega povečanja oziroma skupaj do 30-odstotnega. Družba Dalmine tako Sodišču prve stopnje predlaga, naj preveri višino globe, ki ji je naložena.
- 303 Komisija ugotavlja, da lahko v skladu s Smernicami o načinu določanja glob za kršitve s trajanjem od enega do petih let (tako imenovane „srednjetrojne“) poveča osnovni znesek globe za do 50%. Komisija v zvezi z začetkom kršitve iz obravnavanega primera zgolj navaja, da je trajala od vključno leta 1990.
- 304 V zvezi s koncem kršitve Komisija vztraja pri dejstvu, da je g. Verluca v izjavi z dne 17. septembra 1996 priznal, da so se stiki z japonskimi proizvajalkami prenehali pred malo več kot enim letom (uvodna izjava 142 izpodbijane odločbe). Ker so bile preiskave opravljene decembra 1994, naj bi Komisija pravilno določila trajanje kršitve družbe Dalmine na najmanj pet let, in sicer od leta 1990 do vključno leta 1994.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 305 Najprej je treba poudariti, da je Komisija v uvodni izjavi 108 izpodbijane odločbe ugotovila, da bi lahko štela obstoj kršitve od leta 1977, vendar se je odločila, da zaradi obstoja sporazumov o prostovoljnem omejevanju tega ne bo storila. Tako je v členu 1 izpodbijane odločbe obstoj kršitve štela šele od leta 1990. Ugotoviti je treba, da ta pristop pomeni popuščanje Komisije do naslovnice izpodbijane odločbe.

306 Poudariti je treba, da nobena stranka pred Sodiščem prve stopnje ni navedla, da bi bilo treba v tej zadevi oporekati temu popuščanju. Zato v okviru tega postopka Sodišče prve stopnje ne more preizkusiti zakonitosti oziroma smotrnosti navedenega popuščanja, ampak samo to, ali ga je Komisija, glede na to, da ga je izrecno navedla v obrazložitvi izpodbijane odločbe, v obravnavanem primeru pravilno uporabila. V zvezi s tem je treba opozoriti, da mora Komisija predložiti natančne in skladne dokaze za trdno prepričanje, da je bila kršitev storjena, kajti dokazno breme glede obstoja kršitve in tudi glede njenega trajanja je na njeni strani (sodbi Sodišča z dne 28. marca 1984 v zadevi CRAM in Rheinzink proti Komisiji, 29/83 in 30/83, Recueil, str. 1679, točka 20, in z dne 31. marca 1993 v zadevi Ahlström Osakeyhtiö in drugi proti Komisiji, imenovana Pâte de bois II, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 in od C-125/85 do C-129/85, Recueil, str. I-1307, točka 127; sodbi Sodišča prve stopnje z dne 10. marca 1992 v zadevi SIV in drugi proti Komisiji, T-68/89, T-77/89 in T-78/89, Recueil, str. II-1403, točke od 193 do 195, od 198 do 202, od 205 do 210, od 220 do 232, od 249 do 250 in od 322 do 328, in z dne 6. julija 2000 v zadevi Volkswagen proti Komisiji, T-62/98, Recueil, str. II-2707, točki 43 in 72).

307 Tako je zaradi zgoraj opisanega popuščanja trenutek zatrjevanega prenehanja sporazumov o prostovoljnem omejevanju odločilno merilo pri presoji, ali je treba šteti leto 1990 za začetek kršitve. Ker gre za sporazume, ki so bili sklenjeni na mednarodni ravni med japonsko vlado, ki jo je zastopalo japonsko mednarodno ministrstvo za trgovino in industrijo, in Skupnostjo, ki jo je zastopala Komisija, je treba ugotoviti, da bi ta v skladu z načelom dobrega upravljanja morala hraniti dokumentacijo, ki bi potrdila datum prenehanja navedenih sporazumov. Komisija bi torej morala biti zmožna to dokumentacijo predložiti Sodišču prve stopnje. Vendar je Komisija pred Sodiščem prve stopnje navedla, da je preiskala svoje arhive, vendar ni uspela predložiti listin, iz katerih bi bil razviden datum prenehanja teh sporazumov.

308 Čeprav običajno tožeča stranka s sklicevanjem na okoliščine, ki jih ne more dokazati, dokaznega bremena ne more prevaliti na toženo stranko, se v obravnavanem primeru glede datuma prenehanja mednarodnih sporazumov, ki jih je sklenila Komisija, koncepta o dokaznem bremenu ne da uporabiti v korist Komisije. Nepojasnjena nezmožnost Komisije, da predloži dokaze o okoliščini, ki jo tako

neposredno zadeva, onemogoča Sodišču prve stopnje, da bi imelo pri odločanju na voljo vsa dejstva v zvezi datumom prenehanja navedenih sporazumov. Bilo bi v nasprotju z načelom pravičnega delovanja pravosodja, če bi se posledice take nezmožnosti preneslo na podjetja, ki so naslovniki izpodbijane odločbe, ki za razliko od tožene stranke manjkajočega dokaza niso mogli predložiti.

- 309 V teh okoliščinah je treba izjemoma ugotoviti, da je bila Komisija dolžna predložiti dokaz o datumu prenehanja. Ugotoviti je torej treba, da Komisija niti v izpodbijani odločbi niti pred Sodiščem prve stopnje ni navedla dokaza o datumu prenehanja sporazumov o prostovoljnem omejevanju.
- 310 V vsakem primeru so japonske tožeče stranke navedle dokaze, ki vsaj glede Japonske potrjujejo podaljšanje sporazumov o prostovoljnem omejevanju do 31. decembra 1990, kar koristi trditvi tožeče stranke v tem postopku (sodba JFE Engineering in drugi proti Komisiji, točka 111 zgoraj, točka 345). Ugotoviti je treba, da lahko Sodišče prve stopnje v združenih zadevah, v katerih so vse stranke imele možnost vpogleda v celotno dokumentacijo spisov, po uradni dolžnosti upošteva dokaze iz spisov vzporednih zadev (v tem smislu glej sodbi Sodišča prve stopnje z dne 13. decembra 1990 v zadevi Nefarma in Bond van Groothandelaren in het Farmaceutische Bedrijf proti Komisiji, T-113/89, Recueil, str. II-797, točka 1, in v zadevi Prodifarma in drugi proti Komisiji, T-116/89, Recueil, str. II-843, točka 1). V danem primeru se torej od Sodišča prve stopnje zahteva, naj razsodi v zadevah, ki so bile združene za namene ustnega postopka, v katerih se obravnava ista odločba in v katerih so vse tožeče stranke predlagale, naj se spremeni znesek globe, ki jim je bila naložena v plačilo. Tako je Sodišče prve stopnje v tej zadevi uradno seznanjeno z dokazi, ki so jih predložile štiri japonske tožeče stranke.
- 311 Sicer pa je treba poudariti, da družba Dalmine Sodišču prve stopnje ni le predlagala, naj glede trajanja kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe to odločbo razglasi za nično,

ampak tudi, da v okviru izvajanja svoje neomejene pristojnosti, ki jo v skladu s členom 229 ES Sodišču prve stopnje podeljuje člen 17 Uredbe št. 17, zmanjša znesek naložene ji globe in s tem upošteva krajše trajanje kršitve. Posledica te neomejene pristojnosti je, da mora Sodišče prve stopnje, kadar spremeni izpodbijani akt tako, da spremeni znesek globe, ki jo je naložila Komisija, upoštevati vse pomembne dejanske okoliščine (sodba Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, točka 282 zgoraj, točka 692). V teh okoliščinah in glede na to, da so vse tožeče stranke izpodbijale dejstvo, da je Komisija ugotovila kršitev od 1. januarja 1990, ne bi bilo primerno, da bi Sodišče prve stopnje v okoliščinah obravnavanega primera ločeno presojalo položaj vsake posamezne tožeče stranke in se omejevalo zgolj na dejstva, ki jih v korist svojemu primeru navajajo posamezne tožeče stranke, ne bi pa upoštevalo tistih dejstev, na katera so se lahko sklicevale druge tožeče stranke oziroma Komisija.

312 Sicer pa niti družba Dalmine niti *a fortiori* Komisija nista zatrjevali, da so sporazumi o prostovoljnem omejevanju še veljali leta 1991.

313 V teh okoliščinah je treba v tem postopku šteti, da so sporazumi o prostovoljnem omejevanju, ki so jih sklenili Komisija in japonski organi, še veljali leta 1990.

314 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba ob upoštevanju popuščanja Komisije v izpodbijani odločbi trajanje kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe skrajšati za eno leto. Tako je treba člen 1 izpodbijane odločbe razglasiti za ničnega v delu, ki se nanaša na obstoj kršitve, ki se očita družbi Dalmine, pred 1. januarjem 1991.

315 V zvezi z datumom prenehanja kršitve je treba poudariti, da je Komisija v odgovor na vprašanje Sodišča prve stopnje na obravnavi pojasnila, da ni upoštevala leta 1995 pri

določitvi višine glob v izpodbijani odločbi. Družba Dalmine je dalje navedla, da to razlago izpodbijane odločbe sprejema.

- 316 Tako se edino nesoglasje med strankama tega postopka nanaša na vprašanje, ali je Komisija smela ugotoviti, da se je kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe nadaljevala po datumu preiskav, to je po 1. in 2. decembru 1994. V točki 112 zgoraj je bilo že ugotovljeno, da je trditev družbe Dalmine glede kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe nepomembna, ker je ta kršitev trajala le približno trideset dni po teh preiskavah. Tudi če bi bile trditve družbe Dalmine v zvezi s tem utemeljene, zaradi tako majhne razlike v trajanju v nobenem primeru ne bi bilo treba spremeniti višine njene globe.
- 317 Iz navedenega sledi, da je kršitev, ugotovljena v členu 1 izpodbijane odločbe, trajala štiri leta, in sicer od 1. januarja 1991 do 1. januarja 1995. Zato je treba zmanjšati znesek globe, ki je bila naložena družbi Dalmine.

3. Neupoštevanje določenih olajševalnih okoliščin

Trditve strank

- 318 Družba Dalmine očita Komisiji, da ni upoštevala olajševalnih okoliščin, ki so utemeljevale zmanjšanje globe. Res je, da naj bi Komisija v okviru olajševalnih okoliščin upoštevala krizni položaj v jeklarski industriji in naj bi na podlagi tega zmanjšala globo za 10 %. Vendar naj bi druge okoliščine upravičevale še večje zmanjšanje globe, naložene tožeči stranki.

- 319 Natančneje, družba Dalmine se sklicuje na dejstvo, da je imela pri kršitvi majhno in izključno pasivno vlogo, na majhen vpliv te kršitve in na to, da je kršitev prenehala takoj po prvih preiskavah Komisije 1. in 2. decembra 1994. Poleg tega zatrjuje, da ji zaradi strukture trga in zaradi konkurence na italijanskem trgu in v Skupnosti kot celoti ni mogoče očitati, da je kršitev storila namerno.
- 320 Ker se ti dejavniki niso upoštevali, naj bi bila naložena globa očitno nesorazmerna glede na sodelovanje tožeče stranke pri kršitvi. Družba Dalmine navaja, da je osnovni znesek globe enak 16 % njene celotne prodaje zadevnih proizvodov v letu 1998 (179,5 milijarde lir) na svetovnem trgu, 38 % njene prodaje na trgu Skupnosti in 95 % njene prodaje v obdobju kršitve v Nemčiji, Franciji, Italiji in Združenem kraljestvu.
- 321 Po mnenju Komisije dejstvo, da je z nedopustnimi ravnanji prenehala po prvih preiskavah, ni olajševalna okoliščina. Poleg tega meni, da sekundarna vloga in zatrjevana samostojnost tožeče stranke v okviru omejevalnega sporazuma sploh nista pomembni.
- 322 Družba Dalmine naj namreč ne bi mogla omiliti svoje odgovornosti s tem, da se sklicuje na odgovornost drugih naslovnih izpodbijane odločbe. Nikoli naj se ne bi odkrito oddaljila od omejevalnega sporazuma in naj ne bi imela le pasivne vloge. Nasprotno naj bi predlagala, naj se vprašanja zaradi umika družbe Corus s trga rešijo „na evropski ravni“.
- 323 Komisija meni, da o namernosti kršitve, ki se očita družbi Dalmine, ni dvoma. Dejstva, da je tožeča stranka vedela, da krši člen 81(1) ES, naj ne bi bilo treba dokazati. Nasprotno, zadostovalo naj bi, da se dokaže, da ji ni moglo biti neznano, da

je bil namen spornega ravnanja omejevanje konkurence (sodbi Sodišča z dne 11. julija 1989 v zadevi Belasco in drugi proti Komisiji, 246/86, Recueil, str. 2117, točka 41, in z dne 1. februarja 1978 v zadevi Miller proti Komisiji, 19/77, Recueil, str. 131). Bilo bi neverjetno, da družba, kot je Dalmine, ne bi vedela za najbolj osnovna veljavna pravila glede prepovedi ravnanj, ki omejujejo konkurenco (v tej zvezi glej točko 1A Smernic o načinu določanja glob).

Presoja Sodišča prve stopnje

324 Najprej je treba opozoriti, da je Komisija v tem primeru na podlagi olajševalne okoliščine, namreč kriznega položaja, ki je v spornem obdobju vladal v jeklarski industriji, priznala 10-odstotno zmanjšanje globe.

325 Dalje je treba opozoriti, da mora Komisija, ko določa globe, slediti določbam svojih Smernic. Vendar v Smernicah o načinu določanja glob ni določeno, da mora Komisija vedno ločeno upoštevati vsako izmed olajševalnih okoliščin, ki so našteje v točki 3. Ta točka 3 z naslovom „Olajševalne okoliščine“ namreč določa „zmanjšanje osnovnega zneska v primeru olajševalnih okoliščin, kot so: [...]“. Ugotoviti je treba, da čeprav so okoliščine, našteje v točki 3 Smernic o načinu določanja glob, zagotovo med tistimi, ki jih Komisija v danem primeru lahko upošteva, Komisija ni dolžna samodejno priznati dodatnega zmanjšanja na tej podlagi, kadar kako podjetje predloži elemente, ki lahko pokažejo na obstoj ene od teh okoliščin. Tako je treba vprašanje, ali je primerno zmanjšati globo na podlagi olajševalnih okoliščin, presoditi na temelju splošnega vidika in pri tem upoštevati vse upoštevne okoliščine.

- 326 V zvezi s tem je treba namreč opozoriti, da je imela Komisija v skladu s sodno prakso, ki je bila sprejeta pred Smernicami o načinu določanja glob, pravico, da pri določitvi višine globe, ki jo namerava naložiti, zlasti glede na okoliščine primera določene elemente upošteva, drugih pa ne (v tem smislu glej sklep SPO in drugi proti Komisiji, točka 282 zgoraj, točka 54, in sodbi Ferriere Nord proti Komisiji, točka 282 zgoraj, točki 32 in 33, ter Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, točka 282 zgoraj, točka 465; v tem smislu glej tudi sodbo KNP BT proti Komisiji, točka 282 zgoraj, točka 68). Ker Smernice olajševalnih okoliščin, ki se jih lahko upošteva, ne določajo kot obveznih, je treba ugotoviti, da si je Komisija pri splošni presoji pomena morebitnega zmanjšanja zneska glob na podlagi olajševalnih okoliščin pridržala določen prostor za prosto presojo.
- 327 V zvezi s trditvijo družbe Dalmine glede njene majhne in pasivne vloge pri kršitvi iz člena 1 izpodbijane odločbe in glede zatrjevane samostojnosti delovanja vsekakor zadošča navedba, da je bil odgovor v zvezi s tem že podan v točkah od 280 do 297 zgoraj. V točkah od 258 do 272 zgoraj so bili preverjeni tudi očitki o majhnem vplivu te kršitve in o splošni nesorazmernosti globe.
- 328 V zvezi s trditvijo, da je kršitev takoj prenehala, je treba ugotoviti, da je logično lahko „prenehanje kršitev takoj, ko poseže Komisija“, ki je navedeno v točki 3 Smernic o načinu določanja glob, olajševalna okoliščina samo, če obstajajo razlogi za domnevo, da so navedeni posegi spodbudili zadevna podjetja, da prenehajo svoja protikonkurenčna ravnanja. Kaže namreč, da je namen te določbe spodbuditi podjetja, da prenehajo svoja protikonkurenčna ravnanja takoj, ko jih začne Komisija preiskovati.

- 329 Iz zgoraj navedenega zlasti izhaja, da zmanjšanja zneska globe na tej podlagi ni mogoče uporabiti v primeru, kadar je kršitev prenehala že pred datumom prvih posegov Komisije ali kadar so se ta podjetja že pred tem datumom trdno odločila, da kršitev prenehajo.
- 330 Če bi se v takih okoliščinah uporabilo zmanjšanje, bi prišlo do dvojne uporabe zmanjšanja zaradi trajanja, ki se v skladu s Smernicami o načinu določanja glob že upošteva pri odmeri globe. Trajanje se upošteva z natančno določenim namenom, in sicer da se resneje sankcionirajo podjetja, ki pravila na področju konkurence kršijo daljše obdobje kot podjetja, katerih kršitve trajajo kratek čas. Tako naj bi bil učinek zmanjšanja globe, ker je podjetje prenehalo kršitvena ravnanja pred prvimi preiskavami Komisije, ta, da bi imeli odgovorni za kršitve, ki trajajo kratek čas, od tega že drugič koristi.
- 331 V obravnavanem primeru je treba poudariti, da je v sodbi JFE Engineering in drugi proti Komisiji, točka 111 zgoraj, glede na tožbene razloge in trditve, ki so jih tožeče stranke predložile v teh zadevah, Sodišče prve stopnje ugotovilo, da zoper njih ne more ugotoviti kršitve po 1. juliju 1994, ker ni bilo nobenega dokaza, da bi bil jeseni 1994 v skladu z dotedanjo prakso na Japonskem kakšen sestanek Evropsko-japonskega kluba. Iz te okoliščine izhaja, da je 1. in 2. decembra 1994, ko je Komisija opravila preglede, kršitev verjetno prenehala ali se je vsaj končevala.
- 332 Iz tega izhaja, da v okoliščinah obravnavanega primera dejstvo, da se nedopustna ravnanja, ki pomenijo kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe, niso nadaljevala po datumu prvih pregledov, ki jih je opravila Komisija, ne upravičuje zmanjšanja globe, naložene družbi Dalmine.

333 V zvezi s trditvami družbe Dalmine, da naj kršitve iz člena 1 izpodbijane odločbe ne bi storila namerno, je treba poudariti, da je Komisija ugotovila, da je pristopila k sporazumu, katerega namen je bil protikonkurenčen. Pri sporazumu, katerega sam namen je omejevanje konkurence, lahko podjetje sodeluje le namerno, ne glede na strukturne dejavnike. Sicer pa iz sodne prakse izhaja, da podjetja sodelovanja pri kršitvi pravil konkurence ne morejo upravičiti s trditvijo, da jih je k temu prisililo ravnanje drugih gospodarskih subjektov (v tem smislu glej sodbo Cement, točka 44 zgoraj, točka 2557). V obravnavanem primeru se tako družba Dalmine s sklicevanjem na strukturo trga ali na ravnanje konkurentk ne more razbremeniti krivde.

334 Glede na vse, kar je navedeno zgoraj, in ob upoštevanju dejstva, da je Komisija že zmanjšala globe na podlagi olajševalnih okoliščin zaradi gospodarske krize v sektorju jeklenih cevi (glej uvodni izjavi 168 in 169 izpodbijane odločbe), je treba zavrni vse očitke družbe Dalmine o tem, da ni bila deležna dodatnega zmanjšanja na podlagi drugih domnevno olajševalnih okoliščin.

4. Sodelovanje družbe Dalmine v upravnem postopku

Trditve strank

335 Družba Dalmine zatrjuje, da Komisija ni spoštovala obvestila o ugodni obravnavi. Navaja, da je Komisija pri njej kršila načelo enakega obravnavanja. Družba Dalmine

meni, da je bila v položaju, ki je bil primerljiv s položajem družbe Vallourec, in Komisiji očita, da ji za njeno sodelovanje pri preiskavi ni priznala zmanjšanja globe.

- 336 Opozarja zlasti, da je 4. aprila 1997 v odgovor na vprašanja Komisije med njenimi prvimi pregledi Komisiji navedla (priloga 3 k tožbi in uvodna izjava 65 izpodbijane odločbe):

„[Temeljna pravila] lahko odražajo položaj v sektorju Skupnosti brezšivnih jeklenih cevi [...] [T]a položaj se je razvijal na dveh podlagah: na uvedbi postopka racionalizacije [...]; na stikih z japonsko industrijo, katere zmožnost za proizvodnjo je bila večja od povpraševanja. Ti stiki so se nanašali na izvoz cevi (zlasti cevi za naftno industrijo) na druga področja, kot je ES (Rusija in Kitajska), in so bili namenjeni tudi temu, da bi se omejilo izvažanje cevi proti ES po zaprtju tovarn [družbe Corus] in, posledično, da bi se zaščitila industrija Skupnosti brezšivnih cevi“.

- 337 Te informacije naj bi kazale na obseg sodelovanja tožeče stranke pri preiskavi. Glede tega naj ne bi bilo nobenega objektivnega razloga za različno obravnavanje družb Vallourec in Dalmine.

- 338 Komisija zavrača te trditve in se sklicuje na razloge, navedene v uvodnih izjavah 172 in 173 izpodbijane odločbe, da bi utemeljila svojo odločitev, da ne prizna dodatnega zmanjšanja globe. Opozarja namreč, da se tako zmanjšanje lahko odobri samo podjetjem, ki so z dejavnim sodelovanjem olajšala ugotovitev kršitve (sodba SCA Holding proti Komisiji, točka 277 zgoraj, točka 156). Sodelovanje družbe Dalmine v

okviru preiskave naj ne bi bilo odločilno, saj je to podjetje storilo le to, da ni ugovarjalo resničnosti dejanskega stanja, ki ga je ugotovila Komisija.

- 339 Odnosa družbe Vallourec ni mogoče primerjati z odnosom družbe Dalmine. Družba Vallourec naj bi bila edino podjetje, ki je posredovalo pomembne podatke o obstoju in vsebini sankcioniranega omejevalnega sporazuma. Ti podatki naj bi znatno olajšali nalogo Komisije pri ugotovitvi kršitve.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 340 Komisija v skladu z ustaljeno sodno prakso pri presoji sodelovanja podjetij ne sme prezreti načela enakega obravnavanja, ki je splošno načelo prava Skupnosti in je v skladu z ustaljeno sodno prakso kršeno le, kadar se primerljivi položaji obravnavajo različno ali kadar se različni položaji obravnavajo enako, razen če je taka obravnava objektivno utemeljena (sodba Sodišča prve stopnje z dne 13. decembra 2001 v zadevi Krupp Thyssen Stainless in Acciai speciali Terni proti Komisiji, T-45/98 in T-47/98, Recueil, str. II-3757, točka 237, in zgoraj navedena sodna praksa).

- 341 Opozoriti je treba tudi, da mora ravnanje družbe Komisiji olajšati nalogo pri odkrivanju in preprečevanju kršitev pravil Skupnosti o konkurenci, da bi se lahko upravičilo zmanjšanje globe (sodba Sodišča prve stopnje z dne 14. maja 1998 v zadevi Mayr-Melnhof proti Komisiji, T-347/94, Recueil, str. II-1751, točka 309, in zgoraj navedena sodna praksa).

- 342 V obravnavanem primeru je treba navesti, da so izjave g. Verluce, ki jih je dal kot predstavnik družbe Vallourec v odgovor na vprašanja, ki jih je Komisija zastavila tej družbi, ključni spisni dokazi v tej zadevi.
- 343 Res je, da je treba, če podjetja na isti stopnji upravnega postopka in v podobnih okoliščinah predložijo Komisiji podobne podatke v zvezi z dejanji, ki se jim očitajo, njihove stopnje sodelovanja v postopku šteti za primerljive (glej po analogiji sodbo Krupp Thyssen Stainless in Acciai speciali Terni proti Komisiji, točka 340 zgoraj, točki 243 in 245).
- 344 Vendar, čeprav je Komisija lahko uporabila odgovore družbe Dalmine na postavljena vprašanja, pomenijo samo potrditev, in to manj natančno in neposredno, določenih podatkov, ki jih je z izjavami g. Verluce Komisija že prejela od družbe Vallourec.
- 345 Zato je treba ugotoviti, da podatki, ki jih je družba Dalmine dala Komisiji pred OUK, niso primerljivi s tistimi, ki jih je dala družba Vallourec in ne zadostujejo za upravičitev zmanjšanja globe, ki je bila naložena družbi Dalmine, za več kot 20 %, ki ji je bilo priznано, ker ni izpodbijala dejanskega stanja. Čeprav je dejstvo, da ni izpodbijala dejanskega stanja, močno olajšalo delo Komisiji, to ne velja za podatke, ki jih je družba Dalmine predložila pred izdajo OUK.
- 346 Iz navedenega sledi, da je treba ta tožbeni razlog zavriniti.

Odmera globe

- 347 Iz navedenega izhaja, da je treba znesek globe, naložene družbi Dalmine, zmanjšati, da se upošteva dejstvo, da je kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe v tej zadevi trajala štiri in ne pet let.
- 348 Ker sama metoda za odmero globe iz Smernic o načinu določanja glob, ki jo je v obravnavanem primeru uporabila Komisija, ni bila prerekana, Sodišče prve stopnje ob izvajanju svoje neomejene pristojnosti meni, da je treba glede na ugotovitev iz prejšnje točke to metodo uporabiti.
- 349 Osnovni znesek globe je tako določen na deset milijonov evrov, ki se poveča za 10 % za vsako leto kršitve, torej za skupno 40 %, kar pripelje do zneska 14 milijonov evrov. Ta znesek je treba nato v skladu z uvodnima izjavama 168 in 169 izpodbijane odločbe na podlagi olajševalnih okoliščin zmanjšati za 10 % in dalje za 20 % zaradi sodelovanja, tako da znaša dokončni znesek za družbo Dalmine 10.080.000 evrov namesto 10.800.000 evrov.

Stroški

- 350 V skladu s členom 87(3) Poslovnika lahko Sodišče prve stopnje odloči, da se stroški delijo ali da vsaka stranka nosi svoje stroške, kadar vsaka stranka uspe samo z delom predlogov. Ker je v obravnavanem primeru vsaka stranka uspela le z delom predlogov, je treba odločiti, da tožeča stranka in Komisija nosita vsaka svoje stroške.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (drugi senat)

razsodilo:

- 1. Člen 1(2) Odločbe Komisije 2003/382/ES z dne 8. decembra 1999 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 ES (zadeva IV/E-1/35.860-B – Brezšivne jeklene cevi) se razglasi za ničnega v delu, v katerem je ugotovljeno, da je kršitev, ki se tožeči stranki očita s to določbo, obstajala pred 1. januarjem 1991.**
- 2. Znesek globe, ki je tožeči stranki naložena s členom 4 Odločbe 2003/382, se določi na 10.080.000 evrov.**
- 3. V preostalem delu se tožba zavrne.**
- 4. Tožeča stranka in Komisija nosita svoje stroške.**

Forwood

Pirrung

Meij

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 8. julija 2004.

Sodni tajnik

Predsednik

H. Jung

J. Pirrung

Stvarno kazalo

Dejansko stanje in postopek	II - 2406
Postopek pred Sodiščem prve stopnje	II - 2407
Predlogi strank	II - 2407
Predlog za razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe	II - 2408
1. Tožbeni razlog: bistvene kršitve upravnega postopka	II - 2408
Zakonitost vprašanj, ki jih je med preiskavo postavila Komisija	II - 2408
Trditve strank	II - 2408
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2410
Usklajenost med OUK in izpodbijano odločbo glede uveljavljanih dokazov	II - 2412
Trditve strank	II - 2412
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2414
Dopustnost določenih dokazov	II - 2415
Dokument Delitveni ključ	II - 2416
— Trditve strank	II - 2416
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2417
Zapisniki zaslišanj nekdanjih vodij družbe Dalmine	II - 2418
— Trditve strank	II - 2418
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2420
Zakonitost odločbe Komisije o preiskavi z dne 25. novembra 1994	II - 2422
Trditve strank	II - 2422
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2424

DALMINE PROTI KOMISIJI

Vpogled v spis	II - 2427
Trditve strank	II - 2427
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2428
2. Materialnopravni tožbeni razlogi	II - 2432
Odvečni razlogi izpodbijane odločbe	II - 2432
Trditve strank	II - 2432
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2434
Kršitev iz člena 1 izpodbijane odločbe (Evropsko-japonski klub)	II - 2434
Tožbena razloga: analiza upoštevnega trga in analiza ravnanja naslovnice izpodbijane odločbe na trgu	II - 2434
— Trditve strank	II - 2434
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2437
Sodelovanje družbe Dalmine pri kršitvi	II - 2441
— Trditve strank	II - 2441
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2441
Kršitev iz člena 2 izpodbijane odločbe	II - 2442
Določbe pogodbe o dobavi, ki sta jo sklenili družbi Corus in Dalmine	II - 2442
— Trditve strank	II - 2442
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2446
Tožbena razloga: obstoj omejevalnega sporazuma in sodelovanje družbe Dalmine v njem	II - 2450
— Trditve strank	II - 2450
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2455
Tožbena razloga: upošteveni trg in povezava s kršitvijo iz člena 1 izpodbijane odločbe	II - 2461
— Trditve strank	II - 2461
— Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2462
	II - 2499

Predlog za razveljavitev globe oziroma za zmanjšanje njenega zneska	II - 2466
1. Teža kršitve	II - 2467
Opredelitev upoštevnega trga in učinki kršitve	II - 2467
Trditve strank	II - 2467
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2469
Presoja posameznega ravnanja družb in neobstoj razlik med podjetji glede na njihovo velikost	II - 2474
Trditve strank	II - 2474
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2476
2. Trajanje kršitve	II - 2482
Trditve strank	II - 2482
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2483
3. Neupoštevanje določenih olajševalnih okoliščin	II - 2487
Trditve strank	II - 2487
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2489
4. Sodelovanje družbe Dalmine v upravnem postopku	II - 2492
Trditve strank	II - 2492
Presoja Sodišča prve stopnje	II - 2494
Odmera globe	II - 2496
Stroški	II - 2496